

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

9/2021

Září

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 042 588

e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 10. 2021

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková, gr.
Martin Lukeš, Bc. H. Nováková, PhDr.
L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám zářijové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Pandemie covid-19 citelně pustila žilou státním rozpočtům drtivé většiny států bez ohledu na jejich geografické umístění či formu vlády. Spolu s (snad) již pomalu odeznívající pandemií se ty zodpovědnější státy navrací k idejím udržitelných rozpočtů. Tento návrat ovšem není bez obtíží, jak dokazuje první přehledový článek v rubrice Podrobně k tématu s názvem „Německá Schuldenbremse – reforma dluhové brzdy?“. Částečně vinou předvolební kampaně zajímají politické strany v Německu k „Schuldenbremse“ naprosto rozdílná stanoviska. O tom, jestli bude celý koncept zachován v nezměněné podobě, nebo dojde k jeho reformě, pozastavení či dokonce zrušení, se bude rozhodovat na povolebních vyjednáváních v průběhu října.

Jakýkoliv státní rozpočet je třeba nějakým způsobem naplnit, a k tomu vždy sloužily daně. Jedním z rysů globalizace byly a jsou rostoucí zisky nadnárodních firem, které optimalizují své daně ze zisku přemísťováním sídel do států s výhodnějšími podmínkami, tj. s nízkými daňovými sazbami. Korporace tudíž platí daně nikoliv tam, kde generují zisk, ale tam kde je to pro ně nejvýhodnější. Tento stav dlouhodobě nevyhovuje především vyspělým státům a v posledních letech se proto stále častěji ozývá volání po zavedení celosvětové minimální sazby daně. Na jedné straně vah leží daňová suverenita jednotlivých států na straně druhé pak vidina spravedlivěji daněných miliardových zisků. Problémy a rozpory této myšlenky shrnuje druhý přehledový článek: „Globální minimální daň – revoluční krok vpřed, nebo přešlap na místě?“

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Středoamerický Salvador se jako první stát světa rozhodl přijmout bitcoin jako oficiální platidlo a neobešlo se to bez komplikací:

<https://www.reuters.com/business/finance/el-salvador-leads-world-into-cryptocurrency-bitcoin-legal-tender-2021-09-07/>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 9. - 30. 9. 2021 se tentokrát věnuje tématu:

Národní plán obnovy

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Již méně než rok zbývá do zahájení předsednictví ČR v Radě EU. Odborná knihovna MF momentálně nabízí monitoring na téma Evropská unie – rotující předsednictví, financování předsednictví, práce v komisích. V případě zájmu o tento, či jakýkoliv jiný monitoring navštivte adresu:

<http://knihovna.mfcr.cz/webz/monitor.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Německá Schuldenbremse – reforma dluhové brzdy?.....	4
Globální minimální daň – revoluční krok vpřed, nebo přešlap na místě?	9
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	12
Daně.....	12
Ekonomické vědy. Ekonomie	21
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	21
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	25
Informatika. Počítače	27
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	28
Podnik a podnikání.....	29
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	30
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	31
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	32
Právo.....	34
Statistika. Demografie. Sociologie.....	37
Účetnictví	38
Veřejná správa.....	38
Veřejné finance. Rozpočet	39
Zdravotnictví	40
Životní prostředí	40
Životní úroveň	40
Ostatní	41
Přehled nových knih.....	47

Německá Schuldenbremse – reforma dluhové brzdy?

Bc. Lucie Horáková

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

V souvislosti s pandemií nemoci covid-19 se v německém prostředí začíná s čím dál větší intenzitou debatovat o reformě jednoho z pilířů německé rozpočtové politiky – tzv. *Schuldenbremse*, tedy dluhové brzdy. Kvůli mimořádným finančním nákladům, jež s sebou celosvětová epidemie přinesla, byl totiž tento mechanismus pro roky 2020 a 2021 dočasně pozastaven. Během předvolebních debat (volby do Spolkového sněmu se uskuteční v září 2021) však z některých stran zaznívají hlasy volající po jeho úplném zrušení, případně po zásadní reformě.

O co se v praxi jedná?

Dluhová brzda představuje nástroj fiskální politiky, který vznikl ve snaze dosáhnout dlouhodobě udržitelných veřejných financí. Význam, jaký této politice Spolková republika Německo přikládá, dokazuje skutečnost, že pravidlo zmíněné *Schuldenbremse* je zakotveno nejen v zemských ústavách jednotlivých spolkových zemí, ale také v německém Základním zákoně (GG) – dokumentu, který je možno považovat za ekvivalent Ústavy ČR. Požadavku na rozpočtovou odpovědnost je věnován článek 109 (3), v němž stojí¹:

Art. 109(3): „**Rozpočty Spolku a spolkových zemí mají být v zásadě vyrovnané bez příjmů z úvěrů.**“

Této zásadě dala vzniknout světová ekonomická krize z let 2008/2009, která způsobila obavy z potenciálně vysokého zadlužování spolkových zemí. Jejich oprávněnost ostatně potvrzuje i výše schodku z roku 2010, jež dosahovala 4,2 % HDP², což je míra o 1,2 p.b. vyšší, než jakou stanovují tzv. maastrichtská kritéria. Za účelem reformy veřejných rozpočtů byla v roce 2009 svolána zvláštní komise, která vytvořila návrh stanovující maximální možnou hranici strukturálního deficitu na spolkové úrovni ve výši 0,35 % HDP.³ Ještě před vznikem tohoto mechanismu platilo tzv. zlaté pravidlo (*golden rule*), jež se zakládalo na předpokladu, že čisté půjčky nesmí překročit objem investičních výdajů. Se změnou GG v roce 2009 ale přišla přísnější omezení, která se navíc nevztahují pouze na federaci, nýbrž také na jednotlivé spolkové země. Ty jsou počínaje rokem 2020 povinny nevytvářet žádné nové dluhy a udržovat vyrovnané rozpočty bez nutnosti půjček.⁴ Ohled byl přitom brán i na strukturálně slabší země (příkladem může být Sasko-Anhaltsko, Brémy či Berlín), kterým stát pro lepší zvládnutí reformy finančně přispěl částkou 7,2 mld. EUR.⁵ Na spolkové úrovni vstoupil zákon o povinnosti *Schuldenbremse* v platnost již o čtyři roky dříve, tedy v roce 2016.

Ačkoliv měla být novelizovaná pravidla uplatněna již v rozpočtu na rok 2011, z důvodu ekonomické krize jim země nebyla schopna dostat. Do roku 2016 tak platila jakási jednorázová přechodná fáze, během níž vláda činila kroky pro snížení strukturálního deficitu.⁶ Úspěch těchto snah ostatně dokládá

¹ NĚMECKO. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland ze dne 23. května 1949. In: Bundestag.de [online]. 1949. Dostupné také z: <https://www.bundestag.de/gg>.

² FISHER, Petr. V Německu se rozhořel spor o povolení dluhové brzdy. In: E15.cz [online]. August 16, 2019 [cit. 2021-09-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/v-nemecku-se-rozhorel-spor-o-povoleni-dluhove-brzdy-1361525#>.

³ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. Kompendium zur Schuldenregel des Bundes (Schuldenbremse). March 31, 2021 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Oeffentliche_Finanzen/Schuldenbremse/kompndium-zur-schuldenbremse-des-bundes.pdf?__blob=publicationFile&v=9.

⁴ Vor zehn Jahren: Einführung der „Schuldenbremse“. In: Bpb.de [online]. June 6 2019 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/politik/hintergrund-aktuell/292470/schuldenbremse-12-06-2019>.

⁵ Viz pozn. č. 4.

⁶ Viz pozn. č. 3.

skutečnost, že v roce 2014 se poprvé po 45 letech podařilo dosáhnout pověstné *schwarze Null*, tedy stavu, kdy jsou výdaje a příjmy rozpočtu vyrovnané.⁷

Součástí novely bylo rovněž zavedení tzv. cyklické složky, jež by měla umožnit provádět fiskální politiku, která bude v souladu s vývojem hospodářského cyklu: možnost nově se zadlužit podle této regule v dobách špatné ekonomické situace roste, v dobách ekonomické prosperity naopak.⁸ Určení tohoto komponentu je relativně komplikované a podléhá právnímu předpisu, povětšinou je ale utvářen tak, aby korespondoval s cyklickými úpravami v rámci rozpočtového dohledu EU.

Jak situaci změnila koronavirová pandemie?

Možnost příchodu nenadálé přírodní katastrofy nebo jiné zásadní události, která má potenciál významně zasáhnout státní rozpočet, tvůrci právních závazků v zákoně neopomněli zohlednit. Jak v praxi vypadá uplatnění této výjimky, ostatně ukázala právě současná pandemie nemoci covid-19, která se stala důvodem pro dočasné opuštění pravidla vyrovnaných financí.

Art. 115: „V případě přírodních katastrof nebo výjimečných mimořádných situací, které stát nemůže ovlivnit a které významně ovlivňují finanční situaci státu, mohou být tyto úvěrové stropy překročeny na základě usnesení přijatého většinou poslanců Spolkového sněmu.“⁹

Podle zákona Bundestag výjimku a s ní i nové zadlužení Německa v březnu 2020 schválil, když naznal, že současnou situací lze za onu výjimku považovat. Spolková republika tak k roku 2020 přijala možnost zadlužení ve výši 217,8 mld. eur nad rámec vyrovnaného rozpočtu.¹⁰ I v roce 2021 Spolkový parlament tentokrát již druhý dodatkový rozpočet schválil. Ten počítá s novými půjčkami ve výši 60,4 mld. eur (čisté výpůjčky tak mohou v letošním roce vzrůst až na rekordních 240,2 mld. eur).¹¹ Spolkový ministr financí Olaf Scholz (SPD) nové zadlužování obhajoval nutností pomoci koronavirem zasažené ekonomice, jež se bez státních dotací neobejde. Z některých parlamentních stran však zaznívala kritika - Die Linke a AfD rozpočet schválit odmítly, Zelení (Die Grünen) se zdrželi, a to z důvodu nejasného plánu budoucího splácení dluhu. Scholz však pro rok 2022 plánuje půjčky ještě větší, to v přibližné výši 81 mld. eur.¹² Ačkoliv Spolková vláda počítá v letech 2022-2024 s opětovným zavedením dluhové brzdy¹³, množí se protichůdné názory na to, zda má její současná podoba v budoucnosti stále ještě smysl.

I volby do Spolkového sněmu v debatě hrají svou roli: např. představitel strany FDP Christian Dürr pokládá rozpočet za naddimenzovaný a o kroku ministra financí Scholze (SPD) hovoří jako o „oslazení volební kampaně“, čímž naráží na údajnou ministrovu motivaci přinést své straně volební body.¹⁴ Zelení jsou v předvolebních debatách v této otázce velmi vyhranění a reformu dluhové brzdy dokonce zařadili mezi jednu ze svých programových priorit. V kapitole s názvem „Reforma dluhové brzdy, zavedení investičního pravidla“, se hovoří zejména o nutnosti větších investic, pro něž je právě *Schuldenbremse* podle Zelených překážkou. Za účelem umožnění nutných investic v budoucnu je dle strany zapotřebí tento stabilizační mechanismus modernizovat.¹⁵ Navrhují proto doplnění zákona o tzv. investiční doložku, jež bude základem pro vytvoření investičního fondu ve výši

⁷ Schwarze Null, Schuldenbremse und Investitionen. In: Dgb.de [online]. June 1 2021 [cit. 2021-09-02].

Dostupné z: <https://www.dgb.de/schwerpunkt/schwarze-null-schuldenbremse-und-investitionen>.

⁸ Viz pozn. č. 3.

⁹ Viz pozn. č. 1.

¹⁰ Den Auswirkungen der Corona-Pandemie entgegenzutreten. In: Bundesregierung.de [online]. July 3 2020 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/coronavirus/zweiter-nachtragshaushalt-1761008>.

¹¹ Bundestag verabschiedet Nachtragshaushalt mit neuen Schulden. In: Zeit.de [online]. April 23 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/zustimmung?url=https%3A%2F%2Fwww.zeit.de%2Fpolitik%2Fdeutschland%2F2021-04%2Fneuerschuldung-bundestag-nachtragshaushalt-entscheidung-corona-schulden-staatsverschuldung>.

¹² Viz pozn. č. 11.

¹³ DOHMEN, Caspar. Schuldenbremse ausgebremst. Die politische Debatte über Sinn und Unsinn einer Schuldengrenze. In: Bpb.de [online]. November 20 2020 [cit. 2021-09-02]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/apuz/schwarze-null-2020/319065/schuldenbremse-ausgebremst>.

¹⁴ Viz pozn. č. 13.

¹⁵ BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN. Deutschland. Alles ist drin. Bundestagswahlprogramm 2021. [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://www.gruene.de/artikel/wahlprogramm-zur-bundestagswahl-2021?q=cache:lQmfrWgz2McJ:https://www.gruene.de/artikel/wahlprogramm-zur-bundestagswahl-2021+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>.

500 mld. eur, z nějž se bude moci financovat nutná modernizace infrastruktury, vývoj klimaticky šetrných technologií, digitalizace apod.¹⁶ Právě reforma dluhové brzdy je jedním ze sporných témat mezi CDU/CSU a Zelenými, které se dlouhou dobu střídaly v roli favorita na volební vítězství (k začátku září však na tuto pozici aspiruje spíše SPD).¹⁷ Zatímco Die Grünen usilují dosavadní systém změnit, vládní CDU/CSU trvá na jeho zachování. Avšak ani mezi samotnými straníky v této otázce nepanuje stoprocentní shoda. Debatu na půdě německého parlamentu rozvířil spor mezi stranickými kolegy z CDU Arminem Laschetem a šéfem kancléřského úřadu Helge Braunem. Podle Brauna by měl být mechanismus dluhové brzdy na delší dobu pozastaven, a to zejména kvůli zvýšenému finančnímu zatížení, jemuž vláda v souvislosti s koronavirovou pandemií čelí. Tímto svým návrhem tak v podstatě podpořil názor Zelených a zároveň narazil na odpor uvnitř vlastní strany. Armin Laschet, volebním lídr strany, se proti Braunovi kriticky vymezil a trval na tom, že odpovědná rozpočtová politika je základním pilířem politiky CDU.¹⁸ V podobném duchu se vyjádřil i předseda sesterské CSU Markus Söder, když poukázal na to, že zachování dluhové brzdy je nutné, jelikož Německo je dlouhodobě zastáncem finanční odpovědnosti a díky své rozpočtové odpovědnosti je v evropském kontextu zdrojem stability.¹⁹ Ještě radikálnější reakce přišla ze strany AfD, jež se rozhodla podat na samotné pozastavení *Schuldenbremse*, žalobu u Spolkového ústavního soudu v Karlsruhe s tvrzením, že tento krok byl protiústavní.²⁰ Podle některých představitelů strany bylo možné pravidlo dluhové brzdy dodržovat i během pandemie, kdyby nedošlo k doslova „*přehnané reakci státu*“, která s sebou přinesla zbytečné zadlužení.²¹ Ačkoliv se debata koronavirovou pandemií vyostřila, smysl dluhové brzdy byl diskutován již mnohem dříve. Obavy se týkaly zejména velmi nízké míry vládních investic, které jsou podle kritiků (zejména s ohledem na budoucí generace) více než nutné.²² Některá města a obce se totiž dlouhodobě potýkala s finančními nesnázemi a nedostatkem prostředků např. pro renovace budov či opravy silnic. Toto je mimo jiné důvod, proč se proti *Schuldenbremse* dlouhodobě staví i německá Konfederace odborových svazů (DGB) a Spolkový svaz německého průmyslu (BDI). Podle předsedy BDI Dietera Kempfa „*politici mají povinnost zachovat a zlepšit Německo jako průmyslovou lokalitu, aby byla zajištěna dlouhodobá prosperita a zaměstnanost*“... „*v opačném případě ohrožujeme prosperitu budoucích generací*“.²³ Po reformě mechanismu dluhové brzdy volají i zástupci druhého zmíněného svazu DGB: zemská organizace DGB Sasko požaduje v první řadě prodloužení doby splatnosti dluhů na 50 let, jinak již od roku 2023 hrozí dalekosáhlé rozpočtové škrty, které negativně zasáhnou všechny oblasti správy.²⁴

Mezi příznivce reformy se řadí i Spolková ministryně pro životní prostředí za SPD Svenja Schulze, jež operuje s podobnou argumentací. Z povahy své agendy požaduje hlavně zvýšené investice do klimaticky šetrných technologií v průmyslu, které jsou kvůli *Schuldenbremse*

¹⁶ Wir wollen die Schuldenbremse durch eine Investitionsregel ergänzen. In: Gruene.de [online]. [cit. 2021-09-06].

Dostupné z: <https://www.gruene.de/artikel/wir-wollen-die-schuldenbremse-durch-eine-investitionsregel-ergaenzen>.

¹⁷ Bundestagswahl 2021: Umfragen, Prognosen und Projektionen. In: Bundestagswahl-2021.de [online].

September 7 2021 [cit. 2021-09-07]. Dostupné z: <https://www.bundestagswahl-2021.de/umfragen/>.

¹⁸ FISCHER, Petr. Německo v souvislostech: Berlínem otřásá spor o další zadlužování. In: E15.cz [online].

February 3 2021 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/nemecko-v-souvislostech-berlinem-otrasa-spor-o-dalsi-zadluzovani-1377600>.

¹⁹ VON BULLION, Constanze. Habeck unterstützt Brauns Vorschlag, Schuldenbremse auszusetzen – bedingt.

In: Süddeutsche.de [online]. January 26 2021 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/schuldenbremse-helge-braun-robert-habeck-cdu-gruene-1.5186149>.

²⁰ GAMMELIN, Cerstin. „Sind Schulden sexy?“. In: Süddeutsche.de [online]. February 11 2021 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/schuldenbremse-union-spd-haushalt-helge-braun-corona-bundestag-afd-1.5203187>.

²¹ Viz pozn. č. 20.

²² Viz pozn. č. 13.

²³ Viz pozn. č. 13.

²⁴ Schuldenbremse reformieren für Investitionen und Zusammenhalt. In: Sachsen.dgb.de [online]. June 22 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://sachsen.dgb.de/schuldenbremse>.

omezovány a nedosahují adekvátní výše.²⁵ Klimatických cílů, jež si vytyčila ve svých strategiích i EU, tak podle ministryně nebude bez nutných investic možné dosáhnout.²⁶

Jak situaci hodnotí experti?

Stejně jako na politické scéně, i mezi odborníky je otázka dluhové brzdy velmi sporná. Předseda výzkumného institutu ifo Clemens Fuest např. zastává názor, že pozastavit dluhovou brzdou dlouhodobě pozbývá smyslu, jelikož není možné předpovídat, jak se bude vyvíjet ekonomika v příštích letech. V případě, že by se totiž hospodářská situace zlepšila dříve, než bylo předpovídáno, upuštění od *Schuldenbremse* by mohlo potenciálně vést pouze ke zbytečnému utrácení. Plán na postupné snižování dluhu podle Fuesta také není rozumný, jelikož může nastat i opačná situace, kdy se vláda bude snažit dostát svým slibům na snižování výdajů a dluhu, zatímco ekonomika bude i nadále v propadu.²⁷ Stejně tak Martin Biewen z Eberhard-Karl-Universität Tübingen tvrdí, že dosavadní systém funguje velmi dobře a poskytuje dobrý manévrovací prostor pro příští generace (nutno podotknout, že k tomuto výroku došlo v roce 2019, a to ještě před pandemií nemoci covid-19).²⁸ Pro zachování režimu ve stávající podobě je i Ludger Schuknecht, jenž jeho nutnost odůvodňuje potřebou vytvořit stabilní mechanismy, které zajistí, že stát nebude žít na dluh a politici nebudou (ve snaze získat přízeň voličů), zatěžovat budoucí generace neúměrným daňovým břemenem.²⁹ Jen s funkčním mechanismem *Schuldenbremse* se podaří politiky donutit k tomu, aby vytvářeli dlouhodobější strategie, odpovědně stanovovali priority a směřovali k ekonomickému růstu a sociální rovnosti.³⁰ Skutečnost, že Německo dluhovou brzdou zavedlo, je podle něj rovněž důvodem, proč se zemi podařilo dobře zvládnout finanční krizi. Zatímco pro státy s vysokou mírou zadlužení bylo hospodářské zotavení komplikované, Německu se předkrizové úrovně podařilo dosáhnout relativně rychleji.³¹ Autor přichází se třemi hlavními důvody, které ho vedou k přesvědčení, že reforma není žádoucí:

1. Dluhová brzda představuje stabilizační faktor.
2. Tento mechanismus je výhodný i pro Evropu jako celek, jelikož Německo je pilířem stability, díky kterému má EU příznivé úvěrové podmínky.
3. Je nutné disponovat manévrovacím prostorem pro případ dalších krizí a tvořit rezervy.

Kritici naopak nutnost reformy obhajují tvrzením, že se dluhová brzda nezakládá na žádném teoretickém konceptu a do budoucna brzdí ekonomický růst navzdory nízkým úrokovým sazbám.³² Kromě námitek o nízké míře investičních výdajů, které v debatách zaznívají nejčastěji, se Hartwig a Sturm zabývali i sekundárními dopady přísných fiskálních pravidel a došli k závěru, že mohou způsobit vyšší společenskou nerovnost a nespravedlivé rozdělování disponibilních prostředků.

²⁵ „Nicht totsparen“ - Umweltministerin wirbt für Reform der Schuldenbremse. In: Handelsblatt.com [online]. January 31 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/svenja-schulze-nicht-totsparen-umweltministerin-wirbt-fuer-reform-der-schuldenbremse/26869134.html?ticket=ST-1507540-sOKrpEST9odu700ZVmr6-ap5>.

²⁶ Viz pozn. č. 25.

²⁷ RASKOPF, Charlotte. Was Ökonomen zur Debatte über die Schuldenbremse sagen. In: Capital.de [online]. January 27 2021 [cit. 2021-09-02]. Dostupné z: <https://www.capital.de/wirtschaft-politik/was-oekonomen-zur-debatte-ueber-die-schuldenbremse-sagen>.

²⁸ BLUM, Johannes, GRÜNDLER, Klaus, BRITTO SCHILLER, Raphael de, POTRAFKE, Niklas. Die Schuldenbremse in der Diskussion – Teilnehmer des Ökonomenpanels mehrheitlich für Beibehaltung. In: Ifo.de [online]. 2019 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.ifo.de/publikationen/2019/aufsatz-zeitschrift/die-schuldenbremse-der-diskussion-teilnehmer-des>.

²⁹ SCHUKNECHT, Ludger, SCHALTEGGER, Christoph A., SALVI, Michele, SCHNELLENBACH, Jan, LENK, Thomas, BENDER, Christin, HESSE, Mario, WAGNER, Gert G., KORIOH, Stefan, GRÜNDLER, Klaus, HEIL, Philipp, POTRAFKE, Niklas, NIEPELT, Dirk. Zankapfel Schuldenbremse: Bewährtes Instrument auch in Krisenzeiten? In: Ifo.de [online]. 2021[cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.ifo.de/publikationen/2021/aufsatz-zeitschrift/zankapfel-schuldenbremse-bewaehrtes-instrument-auch>.

³⁰ Viz pozn. č. 29.

³¹ Viz pozn. č. 29.

³² Viz pozn. č. 28.

Zároveň vyjádřili obavy, zda je vůbec možné dosud platný mechanismus udržet vzhledem ke stále akutnější demografické změně, která státní rozpočet do budoucna dále zatíží.³³

Podle šetření provedeného v roce 2019 institutem ifo a deníkem FAZ je 57 % dotazovaných ekonomických expertů pro, aby byla *Schuldenbremse* do budoucna zachována. V německém parlamentu je aktuální rozpoložení možné shrnout takto: CDU/CSU by preferovala dluhovou brzdu zachovat v takovém stavu, v jakém je nyní, SPD by ji ráda na delší dobu pozastavila, levicová Die Linke prosazuje úplné zrušení tohoto mechanismu a snahou Zelených je *Schuldenbremse* reformovat. Teprve výsledek nadcházejících voleb a nové rozložení Bundestagu tak ukážou, jaká tendence se v příštích letech prosadí.

³³ Viz pozn. č. 28.

Globální minimální daň – revoluční krok vpřed, nebo přešlap na místě?

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

K předním tématům, prolínajícím se kromě jiného finanční, politickou, diplomatickou, obchodní a technologickou rovinou, patří v poslední době zdanění nadnárodních firem, zejména tzv. technologických gigantů. Posuny ve způsobu generování zisku, jak v ohledu na odvětví, tak i z hlediska teritoriálního, nebyly po dlouhou dobu reflektovány v systémech zdanění příjmů. To vedlo ke dvěma primárním efektům: firmy, povinné odvádět daně ze zisku, přemísťovaly sídla do států s výhodnými podmínkami, tedy nízkými daňovými sazbami. Druhým efektem tak byla vzrůstající konkurence ve tvorbě atraktivního prostředí pro zahraniční investice; nízké daňové sazby přinášely daným státům kromě toho i řadu pracovních příležitostí. Vzhledem ke značnému objemu finančních prostředků se tento problém dočkal rostoucí pozornosti nejprve na úrovni jednotlivých států, postupně i mezinárodních organizací (zejména OECD, G7 a G20, ale i OSN a EU). Kvůli americkému původu většiny firem, které byly předmětem vyjednávání, proces ovlivnily i americké prezidentské volby.

Výsledný rámec, přijatý v součinnosti G7, G20, OECD a Evropské unie v letošním červenci, je vyústěním dlouhodobé práce. OECD ve spolupráci se zeměmi G20 od roku 2013 připravovala na tzv. *Base Erosion and Profit Shifting Project* (BEPS, Projekt eroze daňového základu a přesouvání zisku), se základním cílem regulovat praktiky technologických gigantů typu Facebook, Google, Apple či Amazon. Tyto firmy zpravidla odváděly daně v zemích s výhodnou sazbou, v případě Evropy zejména v Irsku, Belgii, Lotyšsku a Švýcarsku. BEPS je založen na závěrečných zprávách OECD z roku 2015, kdy nadnárodní společnosti, odvádějící daně v pro ně výhodných zemích, vykázaly zisk 616,4 miliard USD¹ (např. Amazon v rámci Evropské unie vykázal v roce 2020 obrát 44 miliard eur²). Zjištění učiněná o rok později ukázala, že v roce 2017 přitáhly daňové ráje, jejichž celkové HDP tvoří 3 % globálního, přes 25 % přímých zahraničních investic³. Na základě této situace začaly jednotlivé státy EU projednávat tzv. digitální daně (digital income tax)⁴. Jednalo se o Belgii, Českou republiku, Francii, Itálii, Maďarsko, Rakousko a Španělsko. Až na přechodné výjimky byla příslušná daňová opatření přijata, avšak v platnosti setrvala buď epizodicky, nebo s nulovou sazbou, v důsledku protekcionistické politiky tehdejšího prezidenta USA Donalda Trumpa a probíhajícím obchodním válkám. USA také brzdily projednávání globálního zdanění s důrazem na technologické firmy v rámci OECD a G20.

Obrát ve vyjednávání přinesly americké prezidentské volby v roce 2020, kdy D. Trumpa vystřídal demokrat Joe Biden. Ačkoli program TCJA (Tax Cuts and Jobs Act)⁵, s primárním cílem zvýšit efektivní daňové míry pro americké společnosti⁶, představila v roce 2017 Trumpova administrativa, GILTI (global intangible low-taxed income). GILTI byla díky změně v tónu americké zahraniční politiky nástupem prezidenta J. Bidena a zvýšení minimální definované daně z 10,5 % na 21 % považována díky těžišti v prevenci eroze amerického daňového základu motivací amerických firem

¹ NAOKI, Oka. Fight against Tax Havens and International Tax Law: New Taxing Right and a Global Minimum Tax. In: *Policy Research Institute, Ministry of Finance, Japan, Public Policy Review*, Vol.17, No.1, April 2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: https://www.mof.go.jp/english/pri/publication/pp_review/ppr17_01_04.pdf.

² STOTTMEYER, Madlen. Gleiche Steuern für alle Firmen. In: *Die Presse*, 31. 5. 2021, s. 6 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

³ NAOKI, Oka. Fight against Tax Havens and International Tax Law: New Taxing Right and a Global Minimum Tax. In: *Policy Research Institute, Ministry of Finance, Japan, Public Policy Review*, Vol.17, No.1, April 2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: https://www.mof.go.jp/english/pri/publication/pp_review/ppr17_01_04.pdf

⁴ In: *Wikipedia: the free encyclopedia*[online]. St. Petersburg (Florida): WikipediaFoundation, 11. 12. 2006, last modified on 25. 4. 2011 [cit.2011-05-28]. Dostupné z:https://cs.wikipedia.org/wiki/Digit%C3%A1ln%C3%AD_da%C5%88

⁵ Global Intangible Low-Taxed Income (GILTI). *Investopedia* [online]. New York, 2021 [cit. 2021-9-23]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/global-intangible-low-taxed-income-gilti-definition-5097113>

⁶ WHITE, Josh. How the US came to support a global minimum corporate tax rate. In: *International Tax Review* ; London (Apr 22, 2021) [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

k danění pod jurisdikcí USA za vstřícný krok k transatlantickému konsensu. Předchůdce těchto opatření můžeme nalézt v daňovém zákonu FATCA z roku 2010, přijatého Obamovou administrativou. Provozní neshody s USA, zejména v oblasti nutného sdílení informací, vedly OECD k nalezení vlastního řešení. USA podepsaly dohodu FATCA s Lucemburskem a Rakouskem, což odporovalo evropskému principu jednomyslnosti.

V lednu 2020 se shodl tzv. „inkluzivní rámec“ (IF, Inclusive framework), sdružující OECD/G20 s více než 140 zeměmi, na návrhu dvoupilířový systém, řešící digitalizaci ekonomiky jako základ pro vyjednávání na základě konsensu. Navržený systém, zejména druhý pilíř, má za vzor daňový rámec GILTI⁷. Červencový summit G20⁸ pak přinesl kýžený průlom v podobě představení dvoupilířového systému, upravujícího podmínky odvodu daně ze zisku v závislosti na místě nabídky služby⁹. První pilíř přináší zásadní změnu v posunu zaměření od typu podniku k objemu obrátu a zisku: pod navrhované podmínky zdanění spadají podniky, jejichž globální obrát přesahuje 20 miliard eur a jehož poměr zisku k výnosům překračuje 10 %. První pilíř se dále zabývá otázkou segmentace podniků¹⁰, zavádí tzv. „částku A“, „částku B“ a „uzly“ (angl. nexus)¹¹. Tzv. „nexus rule“ v praxi funguje jako testování zdanitelné přítomnosti daného podniku, kdy výnos spadá pod jurisdikci země, kde dochází k využití či spotřebě služeb. Součástí prvního pilíře je i problematika prevence dvojího zdanění. Upravuje unilaterální opatření a dobu vstupu v platnost – multilaterální nástroj, jehož prostřednictvím bude implementována částka A, bude dokončen a připraven k podpisu v roce 2022, s platností částky A od roku 2023.¹² Druhý pilíř stanovuje pravidla na úrovni jednotlivých zemí: sice pravidlo pro zahrnutí příjmu (IIR – Income Inclusion Rule, která uvaluje dodatečnou daň na mateřský podnik ve vztahu k nedostatečně zdaněnému příjmu), pravidlo nízkého zdanění (UTPR, Undertaxed Payment Rule) a smluvní pravidlo zdanitelnosti (STTR). Především však stanovuje minimální hranici zdanění ve výši 15 %, právě prostřednictvím IIR a UTPR. Řada pravidel, stanovených druhým pilířem, vychází z amerického GILTI. Kompatibilní koexistence těchto dvou standardů bude předmětem dalších vyjednávání.

Summit G20 se tak v mnoha ohledech stal současně vyústěním dosavadních transatlantických obchodních a finančních sporů, a mezníkem v debatě o zdanění technologických gigantů. Evropská unie v návaznosti na shodu v oblasti zdanění nadnárodních korporací, zejména technologických, odložila projednávání digitálních daní do podzimu¹³. Na úrovni jednotlivých států, které digitální daň již zavedly, to v praxi znamená její stažení¹⁴. USA v reakci na to zrušily dovozní cla, zavedené v souvislosti s digitální daní. Výsledek summitu G20 však s jistotou neurčuje další vývoj situace.

⁷ WHITE, Josh. How the US came to support a global minimum corporate tax rate. In: *International Tax Review* ; London (Apr 22, 2021) [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

⁸ Summit se kromě otázky globální minimální daně zabýval očkováním, patentovou ochranou (uvolnění patentů pro výrobu vakcín v chudých zemích), klimatickou neutralitou do roku 2050, ráznějším vztahem k Číně (při zachování kooperace v klimatických otázkách), v rámci kontrovaní Pásmu a stezky iniciativu proti nuceným pracím, a vyslovením proti destabilizujícím aktivitám Ruska na mezinárodním poli. (G7-Gipfel: Impfspenden, Klimaschutz und ein härterer Kurs gegen China (13. 6. 2021))

⁹ OECD. Statement on a Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising From the Digitalisation of the Economy. 1. 7. 2021. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-july-2021.pdf>.

¹⁰ Segmentace bude probíhat pouze ve výjimečných případech a pouze tehdy, kdy samotný segment splní podmínky výnosů a zisku.

¹¹ Částka A plní roli alokačního vzorce, B je částka, která státu zdroje náleží, pokud tam podnik přímo nebo nepřímo (dceřiná společnost) provozuje marketing nebo distribuci. Statement on a Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising From the Digitalisation of the Economy (zpráva OECD)

¹² OECD. Statement on a Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising From the Digitalisation of the Economy. 1. 7. 2021. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-july-2021.pdf>.

¹³ KIJEWski, Leonie. EU executive freezes digital levy plans until autumn. In: *DPA International (English)*, 12. 7. 2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁴ NORMAN, Laurence. EU to Delay Digital Levy Following G-20. In: *Dow Jones Institutional News*, 12. 7. 2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

V komentáři *Symbolpolitik mit Steuern*¹⁵ podotýká Nadine Riedel, že celkový efekt bude slabší, než je obecně očekáváno: 15% daň se týká jen největších koncernů, menší firmy budou podléhat nižším daňovým sazbám. Zdůrazňuje významný diplomatický efekt, zejména v transatlantickém rozměru, nicméně hodnotí jako nepravděpodobný i efekt redukce mezinárodní daňové konkurence, neboť je řada firem i příjmů z návrhu globální daně vyjmuta. Celkově možná podnikatelské daně klesnou ještě rychleji, protože zmizí efekt možnosti odvety zemí s nízkým zdaněním, jak bylo obvyklé v dosavadní konkurenční situaci. Poukazuje také na skutečnost, že současný návrh předpokládá, že země, které se pro jeho přijetí rozhodnou, jej přijmou podle standardů OECD, ale není stanovena povinnost tak učinit. Zmiňuje také těžko zohlednitelné položky, jako jsou patenty, práva k ochranným známkám či poradenské služby.

Z členských zemí Evropské unie nebyl návrh OECD přijat jednomyslně kladně. Proti se vyslovilo zejména Irsko, dále nesouhlasí Estonsko, Maďarsko a Česká republika¹⁶. Zejména irský nesouhlas byl v rámci principu jednomyslnosti mírně neočekávaný, a na úrovni EU je díky tomu může dojít ke zbrzdění celého procesu. Ostrovní stát je však dlouhodobě pod tlakem EU kvůli stavu domácích financí. Irsko patří mezi evropské státy, které z dosavadního daňového systému těžily: sídlí zde přes 800 amerických společností, které vytváří přes 180 000 pracovních míst, a i přes nízké daně jsou výnosy Irska ze zahraničních investic vysoké (11,8 miliardy v roce 2020, 20 % celkových příjmů státního rozpočtu z daní)¹⁷.

Česká republika se k výsledku summitu zatím nevyjádřila. Podle dřívějšího vyjádření Ministerstva financí dlouhodobě podporuje řešení problému na úrovni OECD a v době vydání prohlášení (14. 4. 2021) podporovalo zejména první pilíř, zaujímá kritický postoj k otázce omezení daňové suverenity a daňové konkurence a možnou nedostatečnou efektivitu v postupu proti daňovým rájům¹⁸.

¹⁵ RIEDEL, Nadine. Symbolpolitik mit Steuern. In: *Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung*, 8. 8. 2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁶ AUER, Matthias, ZIRM, Jakob. Die Gewinner der Steuer-Revolution. In: *Die Presse*, 3. 7. 2021, s. 13 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁷ Ireland: The real reasons Ireland is against a 15%. In: *Asia News Monitor*, 19. 7. 2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁸ Ministerstvo financí k reformě zdaňování digitální ekonomiky. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. New York, 2021 [cit. 2021-9-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2021/ministerstvo-financi-k-reforme-zdanovani-41534>

Daně

Belema R. Obuoforibo

Brexit and the EU tax directives : the emerging UK tax landscape

Brexit a evropské daňové směrnice : rozvíjející se daňové prostředí ve Velké Británii

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 7, p. 307-312

V průběhu členství v Evropské unii transponovala Velká Británie do národního práva řadu evropských směrnic. Nyní se jako třetí země může od evropské úpravy odchýlit. Příspěvek poskytuje informaci o pokračujícím využívání (či nevyužívání) ustanovení z hlavních evropských směrnic o přímých daních ve Velké Británii v post-brexitovém období. Jedná se o směrnice č. 2011/96/EU (o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností), č. 2003/49/EU (o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků), č. 2009/133/EU (o fúzích), č. 2016/1164/EU (proti vyhýbání se daňovým povinnostem, ATAD), č. 2017/1852/EU (o mechanismech řešení daňových sporů, DRM), č. 2011/16/EU (o správní spolupráci v oblasti daní) a č. 2010/24/EU (o vzájemné pomoci při vymáhání daňových pohledávek, MARD). - Poznámky.

Petra Eckl and Felix Schill

DAC6 implementation in Germany

Zavedení směrnice DAC6 v Německu

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 7, p. 273-284

Autoři se věnují implementačnímu procesu páté novely evropské směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (DAC6, č. 2018/822/EU) v Německu. DAC6 zavádí novou oznamovací povinnost pro potenciálně škodlivá přeshraniční uspořádání. Z pohledu německého daňového práva je tato oznamovací povinnost zcela novým institutem. Změny vyplývající ze směrnice DAC6 představují nová ustanovení odst. 138d až 138k německého odvodového řádu. Autoři dále představují přípis Spolkového ministerstva financí z března r. 2021, který poskytuje návod k praktické realizaci směrnice (DAC6 Decree). - Poznámky. -- K praktické implementaci směrnice DAC6 v Dánsku viz s. 291-296.

René Offermanns and Rita Botelho Moniz

DAC6 in a selection of EU member states : the practical application of the main benefit test and its hallmarks

Směrnice DAC6 ve vybraných členských státech EU : praktické užití testu hlavního přínosu a charakteristických znaků

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 6, p. 229-241

Článek přibližuje proces implementace evropské směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (DAC6, 2018/822/EU) ve vybraných státech EU (Belgie, Francie, Německo, Irsko, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko a Španělsko) se zaměřením na test hlavního přínosu a charakteristické znaky (hallmarks) spojené s tímto testem. Test hlavního přínosu se po zařazení do směrnice DAC6 stal dalším silným nástrojem podpory transparentnosti a spolupráce mezi daňovými správami v rámci EU. Autoři zkoumají obecné rysy testu, dále specifika jeho výkladu a praktického užití daňovými správami jednotlivých států i implementaci kategorií A až C charakteristických znaků. - Poznámky. -- K praktické implementaci směrnice DAC6 v Itálii viz s. 242-250.

Zdeněk Morávek

Daňové novinky v roce 2021

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 3-9

Autor upozorňuje na novinky v daňové metodice za první pololetí r. 2021, vychází ze zveřejněných výkladů Generálního finančního ředitelství na stránkách Finanční správy ČR. Představuje informace k uplatňování DPH u nájmu nemovitých věcí od 1.1.2021, informace k elektronickému podání identifikovaných osob v oblasti DPH, uplatnění slevy na evidenci tržeb v době pozastavení evidence tržeb a změny sazeb DPH se zaměřením na změnu u zpracování komunálního odpadu. Dále shrnuje informace o případném zdaňování jednotlivých podpor v souvislosti s nemocí covid-19 z pohledu daně z příjmů, informace k testování na onemocnění covid-19 a jeho osvobození od DPH i k peněžitému příspěvku na stravování zaměstnanců. Následně podrobně přibližuje změny v oblasti uplatňování DPH

u elektronického obchodování (sněmovní tisk č. 867), které se týkají zejména pravidel pro určení členského státu zdanění a ovlivní prodejce uskutečňující prodeje zboží do jiných členských států EU koncovým zákazníkům, např. prostřednictvím e-shopů.

Libuše Müllerová, Hoang Dieu Hoa

Daňové podvody v souvislosti s účetnictvím

Expertní příspěvky, Sv. 2021, č. 3 (červenec)

Článek se zabývá daňovými podvody v souvislosti s účetnictvím. Úzká provázanost těchto dvou oblastí je dána podstatou účetnictví, kde jsou zaznamenávány hospodářské transakce uskutečňované uvnitř společnosti, a účetnictví následně poskytuje podklady pro stanovení daňové povinnosti. V první části autoři poukazují na vybrané oblasti účetnictví, kde dochází nejčastěji k manipulaci s cílem snížit daňovou povinnost. Jedná se především o krácení daně z příjmů, neboť základ daně se zjišťuje z účetního výsledku hospodaření. Z tohoto důvodu se daňové podvody zaměřují jak na oblast výnosů, tak do oblasti nákladů. Kromě krácení daně z příjmů je pozornost věnována i oblasti DPH (karuselové podvody). Ve druhé části jsou popsána některá opatření proti účetním a daňovým podvodům, a to jak na úrovni ČR (např. Daňová Kobra, souhrnné hlášení, kontrolní hlášení), tak na úrovni Evropské unie. Problematika je doplněna několika ilustračními příklady. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2021/07/28/A5ZA21030003.htm>

Christoph Häsner, Christian Böhme

Die wirksame Begründung einer doppelten Haushaltsführung in Zeiten der Corona-Krise : zugleich Anmerkung zum BMF-Schreiben vom 25.11.2020

Účinné zdůvodnění dvojího vedení domácnosti v době koronavirové krize : zároveň komentář k přípisu Spolkového ministerstva financí ze dne 25.11.2020

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 32, S. 1766-1770

V německé praxi je uznávání výdajů souvisejících s příjmy osob při dvojím vedení domácnosti pravidelně doprovázeno vysokou mírou konfliktů s daňovými orgány. Podle přípisu Spolkového ministerstva financí ze dne 25. listopadu 2020 bylo částečně opuštěno dosavadní restriktivní nakládání s normou, což je možné vnímat jako reakci na aktuální daňovou judikaturu. V mnoha případech lze však stále očekávat komplikace - zejména v souvislosti se současnou pandemickou situací. Finanční úřady jsou navíc nadřazenými orgány vybízeny, aby se ve zdaňovacím období 2020 obzvláště pečlivě zabývaly pracovněprávními motivy u možného odpočtu nákladů vzniklých při dvojím vedení domácnosti. Článek představuje názory správních orgánů a přináší výchozí argumentační přístupy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

By Jonathan Gruber, Amalie Jensen, and Henrik Kleven

Do people respond to the mortgage interest deduction? : quasi-experimental evidence from Denmark
Reagují lidé na možnost odpočtu hypotečních úroků od základu daně? : kvaziexperimentální zjištění z Dánska

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 2, p. 273-303

Autoři v článku zkoumají vliv dánské reformy, která omezila možnost odpočtu hypotečních úroků od základu daně, na rozhodování domácností o nákupu nemovitostí určených k bydlení. Je zjištěno, na jaké domácnosti měla odpočitatelnost úroků největší vliv, jak se změnila ochota domácností se zadlužit i jak daňová podpora ovlivnila velikost nakupovaných nemovitostí a rovnovážné ceny nemovitostí. - Poznámky.

By Mark Colas and Kevin Hutchinson

Heterogeneous workers and federal income taxes in a spatial equilibrium
Heterogenní pracovní síla a federální daň z příjmu v prostorové rovnováze

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 2, p. 100-134

Autoři v článku zkoumají vztah mezi rovností (equity) a efektivitou (efficiency) u federální daně z příjmu v USA za předpokladu heterogenní pracovní síly. Federální daň z příjmu může vést k chybnému rozdělení zdrojů, vzhledem k tomu, že jsou domácnosti v produktivnějších regionech více daněny, což posléze vede k jejich stěhování do jiných lokalit a k neefektivitě. Opatření, která posilují efektivitu, však zároveň přispívají k nerovnostem ("equity-efficiency trade off"). Problematika souvisí i s rozdílnou mobilitou domácností podle jejich dosaženého vzdělání. - Poznámky.

Carlos E. Weffe H.

Highlights and trends in global taxpayers' rights 2020

Nejdůležitější rysy a trendy v oblasti práv daňových poplatníků v roce 2020

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 7, p. 306-322

V posledních letech setrvale vzrůstá zájem odborné veřejnosti o problematiku ochrany práv daňových poplatníků. V článku jsou rozebrána a shrnuta tři aktuální témata, které vzešla ze speciální platformy IBFD "Observatory for the Protection of Taxpayers' Rights" (OPTR). Těmito tématy jsou zachování mlčenlivosti (confidentiality), zintenzivnění kontrol a sankce a ochrana práv daňových poplatníků při výměně informací mezi různými státy. Součástí článku je i metodika zjišťování situace v různých zemích ze strany OPTR a konkrétní případy (soudní spory) dokládající trend v daných oblastech. - Poznámky.

Mario Tenore and Paolo Arginelli

Italian Supreme Court clarifies taxation of capital gains effectively connected to an Italian permanent establishment arising from the alienation of immovable properties in the state of residence

Italský Nejvyšší soud objasnil zdanění kapitálových zisků fakticky spojených s italskou stálou provozovnou vznikající na základě zřízení nemovitého majetku ve státu bydliště

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 6, p. 294-301

Autoři analyzují rozhodnutí italského Nejvyššího soudu z února 2021, které se týkalo daňové smlouvy uzavřené mezi Egyptem a Itálií (Egypt-Italy Income Tax Treaty, 1979). Smlouva upravuje příjem z nemovitostí, podnikové zisky, kapitálové zisky a jiné příjmy. Spor se týkal toho, ve které zemi podléhal zdanění prodej nemovitosti nacházející se v Egyptě - zda mělo dojít ke zdanění v Itálii (kvůli údajné existenci stálé provozovny v Itálii), nebo v Egyptě (na základě vybraných ustanovení smlouvy z r. 1979). V článku je po představení případu a soudního rozhodnutí také diskutováno, zda lze závěry Nejvyššího soudu aplikovat i na jiné italské daňové smlouvy, které vycházejí ze vzorové smlouvy OECD. - Poznámky.

Ilse De Troyer

Legal protection of tax debtors in respect of cross-border use of precautionary measures to guarantee tax recovery

Právní ochrana daňových dlužníků s ohledem na mezinárodní použití předběžných opatření k zajištění vymáhání daní

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 6, p. 258-263

Autorka seznamuje se dvěma novými rozsudky Soudního dvora EU týkajícími se mezinárodní správní spolupráce ve vymáhání daní. Tyto precedenty nejen zodpovídají některé výkladové otázky evropské směrnice o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření v rámci EU (č. 2010/24/EU), ale zároveň dávají vzniknout otázkám o právní ochraně daňových poplatníků v oblasti mezinárodních žádostí o předběžné opatření k zajištění vymáhání nefinančních daňových pohledávek. Jedná se o případy Heavyinstall (C-420/19) a Silcompa (C-95/19), ve kterých se řešila pravomoc dožádaného členského státu k posouzení a přehodnocení odůvodnění předběžného opatření. - Poznámky.

Daniel Borbely

Limiting the distortionary effects of transaction taxes : Scottish stamp duty after the Mirrlees Review

Omezení zkreslujících účinků daní z převodu nemovitostí : kolkovné ve Skotsku po Mirrleesově zprávě

Fiscal studies, Vol. 42, (2021) No. 2, p. 265-290

Daň z převodu nemovitostí, také známá jako kolkovné (stamp duties), je historickou součástí a běžným znakem daňových systémů řady evropských států. Evropská komise nedávno doporučila členským státům opustit tento typ zdanění a zavést efektivnější způsob zdanění bydlení. Autoři zkoumají zkreslující účinky daní z převodu nemovitostí prostřednictvím případové studie trhu s nemovitostmi určenými k bydlení ve Skotsku. Stručně shrnují systém daně z převodu nemovitostí ve Velké Británii a jeho postupné změny v období 2012-2015, představují použitá data z let 2012-2017 a poté se zaměřují na odhad odezvy aktivit na skotském nemovitostním trhu s ohledem na změny sazeb zkoumané daně. V rámci seznámení se zjištěními empirické analýzy pak autoři mimo jiné potvrzují, že skotský trh s nemovitostmi je velice citlivý na změny v systému daně z převodu nemovitostí. - Poznámky.

Tomáš Hajdušek

Limity ručení za nezaplacenou daň podle judikatury SDEU a NSS

Expertní příspěvky, Sv. 2021, č. 3 (červenec)

Za účelem zabránění daňovým únikům a ztrátám veřejných rozpočtů na DPH prosadilo Ministerstvo financí ČR řadu legislativních nástrojů. Jedním z nich je ručení příjemce zdanitelného plnění za nezaplacenou daň jeho poskytovatelem. Příspěvek upozorňuje na limity tohoto institutu tak, jak byly formulovány Soudním dvorem EU a následně i Nejvyšším správním soudem ČR. Právní úprava solidárního ručení za nezaplacenou daň je obsažena v čl. 205 evropské směrnice o společném systému daně z přidané hodnoty, českou úpravu obsahuje § 109 zákona o dani z přidané hodnoty. Autor zdůrazňuje, že takto koncipované tzv. objektivní ručení je v rozporu s judikaturou SDEU, neboť není založeno na principu zavinění ze strany odběratele. V příspěvku jsou blíže představeny dva rozsudky NSS, které se týkají ručení při platbě na zahraniční účet a ručení za nespolehlivého plátce (čj. 5 Afs 78/2017-33 a čj. 3 Afs 114/2018-87). - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2021/07/28/A5ZA21030004.htm>

Carlos Pérez Gautrin

Made in America : international tax reform 2.0. Part 1

Vyrobeno v Americe : mezinárodní daňová reforma 2.0. 1. část

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 6, p. 258-267

Představení daňové reformy, kterou plánují Spojené státy a která byla zformulována v březnu 2021 v informačním listu "American Jobs Plan" a návazném dokumentu "The Made in American Tax Plan". Účelem zamýšlených daňových změn je podpora vzniku pracovních míst a investic v USA a zabránění nadnárodním podnikům ve vyvádění zisků do daňových rájů. Změny se týkají zejména zdanění příjmů - jiné možnosti (např. úpravy spotřebních daní) zvažovány nebyly. Dojít by dále mělo ke snížení nerovností ve zdanění (odstranění ustanovení, která daňově zvýhodňují kapitál oproti práci). Konkrétně je plánováno zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob až na 28 % ze stávajících 21 % či zvýšení "GILTI" (Global Intangible Low-Taxed Income). Připravováno je vedle dalších změn také zrušení opatření "BEAT" (Based Erosion and Anti-Abuse Tax) a jeho náhrada za "SHIELD" (Stopping Harmful Inversions and Ending Low-tax Development). - Poznámky. -- Pokračování článku v č. 7/2021 časopisu.

Carlos Pérez Gautrin

Made in America : international tax reform 2.0. Part 2

Vyrobeno v Americe : mezinárodní daňová reforma 2.0. 2. část

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 7, p. 334-339

Ve druhé části článku, který se věnuje daňové reformě administrativy amerického prezidenta J. Bidena, jsou představeny plány předložené v dokumentu "FY2022 green-book" (General Explanations of the Administration's Fiscal Year 2022 Revenue Proposals). Dokument, ve kterém jsou každoročně objasňovány návrhy příjmů amerického státního rozpočtu, vyšel v květnu 2021. Součástí návrhů je řada opatření týkajících se nadnárodních podniků (od zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob až na 28 %, přes úpravu "GILTI" až po omezení daňových štítů za určitých podmínek). - Poznámky. -- Pokračování z č. 6/2021 časopisu.

Hans-Jürgen Jakobs

Mit einem Start-Up gegen Europas Steuerchaos

Start-upem proti zmatku v evropských daních

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 161 (23.8.2021), S. 12-13

Vznikající společnost eClear, založená Janem Grieselem, Peerem Steinbrückem a R. M. Koidlem vytvoří přehlednou databázi evropských daní, zejména DPH. Bude také zprostředkovávat platbu DPH v rámci členských zemí EU pod dohledem Bafinu. eClear, jehož fungování je v souladu s certifikátem IDW880, má za partnery firmy Deloitte, SAP a spolupracuje s externími poradci pro celní otázky. Firma, jejíž počet zaměstnanců záhy přesáhne 110, je v současnosti hodnocena na 100 milionů eur.

Zdeněk Burda

Nad judikaturou z oblasti esenciálních výdajů

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 7-8, s. 56-64

Komentovaný přehled vybrané judikatury Nejvyššího správního soudu ČR z oblasti tzv. esenciálních výdajů a prokazování daňově uznatelných výdajů. Jednotlivé rozsudky se věnují nepominutelnosti esenciálních výdajů; skutečnosti, zda mohly nezpochybněné výdaje stačit na realizaci zakázky; fiktivním dokladům o nákupu automobilů a esenciálním výdajům; uznání neprokázaných výdajů v případě neprokázaných příjmů navazujících na tyto výdaje. Dále se zaměřují na problematiku pochybností o existenci výdajů; neprokázání daňové uznatelnosti výdajů i odmítnutí existence dvou judikатурních linií pro přiznání esenciálních výdajů.

Zdeněk Morávek

Nájem a nájemní smlouva u veřejně prospěšných poplatníků

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 16, (2021) č. 9, s. 66-69

V úvodu autor charakterizuje právní úpravu nájmu a nájemní smlouvy v ČR dle nového občanského zákoníku, jednotlivé znaky nájemní smlouvy, dopady a důsledky změny vlastnictví pronajaté věci a rozdělení údržby pronajaté věci. Následně se zabývá zdaněním příjmů z nájemného u veřejně prospěšných poplatníků z pohledu daně z příjmů právnických osob. Zvláště zmiňuje také nájem služebního bytu. Autor zdůrazňuje, že příjmy z nájemného jsou u veřejně prospěšných poplatníků vždy předmětem daně. Řešení problematiky je přiblíženo na několika praktických příkladech.

By Zhao Chen, Zhikuo Liu, Juan Carlos Suárez Serrato, and Daniel Yi Xu

Notching R&D investment with corporate income tax cuts in China

Daňové úlevy u daně z příjmu z právnických firem pro čínské firmy, jež investují do výzkumu a vývoje nad stanovenou hranici

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 7, p. 2065-2100

Autoři v článku zkoumají opatření, které čínským firmám zvýšilo daňové úlevy, pokud investují nad určitou hranici do výzkumu a vývoje. V důsledku opatření se zvýšilo vykazování výzkumu a vývoje, důvodem ale zřejmě byla změna v označování jiných výdajů jako výdajů na výzkum ("relabeling"). Podle odhadů k tomuto jevu mohlo docházet až ve 24 % případů. Daný jev vede k chybnému rozdělování prostředků a může přispívat k podpoře méně inovativních firem. Prostřednictvím simulací jsou dále v článku zjištěny ekonomické dopady programu (také v souvislosti s alternativními opatřeními). - Poznámky.

Massimo Baldini

Redistribution and progressivity of the Italian personal income tax, 40 years later

Přerozdělování a progresivita italské daně z příjmů fyzických osob po 40 letech

Fiscal studies, Vol. 42, (2021) No. 2, p. 345-366

Struktura daně z příjmů fyzických osob se v Itálii od svého zavedení v r. 1974 několikrát výrazně proměnila. V příspěvku jsou popsány hlavní znaky této daně, její vývoj a je ilustrováno, že dynamika změn u této daně je obdobná jako u daní z příjmů fyzických osob v dalších státech OECD v daném období. Autor dále zkoumá, jak se účinnost přerozdělení (tzn. schopnost daně snižovat nerovnost příjmů po zdanění) a progresivita (tzn. míra, při které narůstá daňová incidence spolu s příjmem) u této daně změnila při porovnání současné struktury se stavem na konci 70. let 20. století. Empirická analýza ukázala, že daňové břemeno ve zkoumaném období vzrostlo a daňová incidence je hlavním určujícím faktorem výrazného nárůstu redistribučního efektu italské daně z příjmů fyzických osob. - Poznámky.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 30.6.2021

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 7-8, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy ČR k 30.6.2021. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS ČR. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo, správní poplatky, příslušenství). Vnitrostátní spotřební daně vybrané celní správou. Dělená správa. Meziroční srovnání.

Hans van den Hurk

Tax treaties and abuse : the effectiveness of the principal purpose test and some of its shortcomings
Daňové smlouvy a jejich zneužívání : efektivnost testu hlavního účelu a některé jeho nedostatky

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 6, p. 287-293

Autor v článku rozebírá tzv. test hlavního účelu (principal purpose test, PPT) a jeho efektivnost v praxi. PPT je obsažen ve vzorové smlouvě OECD (OECD Model) z r. 2017. Jeho účelem je potírání škodlivé daňové optimalizace (vyhýbání se dani), konkrétně praktiky zvané "treaty shopping". Autor připomíná cíl a účel PPT a mj. analyzuje, zda lze PPT použít i v případě, že není obsažen v daňové smlouvě. - Poznámky.

By Eric Zwick

The costs of corporate tax complexity

Náklady vyplývající z komplikovanosti systému korporátního zdanění

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 2, p. 467-500

Autoři v článku na datech z USA z let 1998-2011 zkoumají, zda složitost daňového systému ovlivňuje chování firem. Konkrétně zjišťují, do jaké míry firmy využívají uplatňování daňových ztrát. Ze vzorku 1,2 milionu daňových přiznání uplatnilo ztrátu pouze 37 % podniků, které na to měly nárok. To oslabuje účinnost tohoto nástroje jako automatického stabilizátoru v případě recese. Potvrzuje se, že firmy zohledňují při svém chování komplikovanost systému. Složitost daňového systému se však projevuje různě u malých a velkých firem a vliv má také činnost daňových poradců. - Poznámky.

Bastian Schulz

The Cum-ex case : a look at Germany [elektronický zdroj]

Případ cum-ex : pohled na Německo

Acta VSFS, Vol. 15 (2021), No. 1, p. 49-62

Autor v článku analyzuje tzv. cum-ex obchody, k nimž v minulosti docházelo v Evropě (zejména v Německu) a při kterých byly zneužívány mezery v legislativě a vznikaly daňové úniky. Obchody probíhaly na základě speciálního schématu, které spočívalo v transakcích s akciemi v době výplaty dividend, čerpání daňových vratek a neoprávněném osvobození od daně na základě potvrzení, jež investoři získali, aniž by byla daň skutečně odvedena. Skandál byl naplno odhalen v r. 2018. V článku jsou mj. předloženy trendy vývoje na akciovém trhu v době výplaty dividendy, ze kterých je zřejmý nestandardní nárůst obchodování v těchto dnech. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Acta_VSFS_1_2021.pdf

Stéphane Celoudou

The French Supreme Tax Court secures its hold on the tax bases of digital enterprises by reshaping the dependent agent PE concept

Francouzský Nejvyšší daňový soud zakotvil daňové základy digitálního podniku přeformováním pojetí agentské stálé provozovny

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 7, p. 297-306

Autor komentuje rozhodnutí francouzského Nejvyššího soudu z prosince 2020 ve věci Conversant (č. 420174). Soud se zabýval tím, zda irská společnost Valueclick International, která působí v digitálním sektoru a profituje ze služeb poskytovaných společností Valueclick/Conversant France (domácí společnost v této skupině), má ve Francii agentskou stálou provozovnu (DAPE) pro účely daně z příjmů právnických osob a DPH. Autor přibližuje účel vzniku ustanovení o agentské stálé provozovně (dependent agent permanent establishment, stálá provozovna z titulu závislého zástupce) v daňové smlouvě i ustanovení o agentní stálé provozovně jako podniku dle vzorové smlouvy OECD. Zjišťuje, nakolik je zkoumané rozhodnutí v souladu s předchozími soudními rozhodnutími a zda odpovídá ekonomickým zásadám, které tvoří základ mezinárodního daňového systému vytvořeného na základě vzorové smlouvy OECD. - Poznámky.

By Anh D.M. Nguyen, Luisanna Onnis, and Raffaele Rossi

The macroeconomic effects of income and consumption tax changes

Makroekonomické účinky změn daně z příjmů a spotřební daně

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 2, p. 439-466

Autoři na datech z Velké Británie zkoumají makroekonomické dopady změn daně z příjmů a spotřební daně. Popsány jsou také důsledky přerozdělení daňového břemene mezi spotřebními daněmi a daní z příjmů. Snížení daně z příjmů ve Velké Británii bylo spojeno s výraznými dopady na HDP, spotřebu i investice, snížení spotřebních daní oproti tomu výrazné výsledky nepřineslo. Zjištění prezentovaná v článku naznačují, že je při zkoumání účinků fiskální politiky nezbytné rozlišovat mezi přímými a nepřímými daněmi. - Poznámky.

Shefali Goradia

The new Indian statutory definition of "liable to tax" : interaction with India's tax treaties

Nová zákonná definice pojmu "povinný k dani" v Indii : interakce s daňovými smlouvami uzavíranými Indií

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 6, p. 277-286

Indické ministerstvo financí představilo v únoru 2021 novou definici pojmu "povinný k dani" (liable to tax) v zákoně o dani z příjmů, později ještě došlo ke dvěma úpravám této definice. V článku jsou vysvětleny motivy nové úpravy, je shrnuta dosavadní interpretace pojmu "povinný k dani" indickými soudy a je diskutováno, jak se definice promítne do daňových smluv uzavíraných mezi Indií a jinými zeměmi. Článek se opírá o konkrétní soudní rozhodnutí v případech, které se týkaly mj. britských či nizozemských firem. - Poznámky.

Vincent Ooi

The taxation of cryptocurrency gains

Zdanění zisku z kryptoměn

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 7, p. 323-333

Autor v článku na příkladu Singapuru řeší, jak danit zisky z kryptoměn. Konkrétně se nabízí možnost aplikovat daň z příjmů právnických osob, daň z ostatních příjmů či z kapitálového výnosu. Za určitých podmínek pak lze podle autora na transakce s kryptoměnami nahlížet jako na hazard (gambling), s čímž se pojí další daňová specifika. Je předložen výklad, jak posuzovat konkrétní případy (podmínky, které musí být splněny, aby se na určitý případ vztahoval daný typ zdanění dle singapurské legislativy). Součástí článku je také související judikatura. - Poznámky.

Nicola Reiling

Überlassung von Fahrzeugen und Fahrrädern an Arbeitnehmer : ein Ausblick auf mögliche Änderungen bei der Umsatzbesteuerung

Poskytování vozidel a jízdních kol zaměstnancům : výhled na možné změny v obrátovém zdanění

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 32, S. 1770-1776

Příspěvek německého časopisu Der Spiegel z r. 2015 upozorňující na skutečnost, že nejdražšími auty zpravidla jezdí němečtí bankéři, spustil veřejnou debatu o poskytování služebních vozidel zaměstnavateli. K otázce režimu DPH při poskytování služebních vozidel i pro soukromé využívání zaměstnanců, ať již jde o úplatné, či bezúplatné poskytnutí, se vyjádřil i Soudní dvůr EU ve svém rozsudku ze dne 20.2.2021 (C-288/19). Konstatuje v něm, že v některých případech může zaměstnavatel poskytnout auto bezplatně, v tom případě se pro účely DPH nejedná o nájem movité věci. Autorka se zabývá dopady tohoto rozhodnutí, které detailně analyzuje. Následně se věnuje zejména daňově-právním konsekvencím, které demonstruje na praktických příkladech. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Juan Bonet, Cecilia Valverde and Guillermo Lorbeer

Uruguayan tax residence and the tax holiday : changes affecting individuals

Daňové rezidentství a daňové prázdniny v Uruguayi : změny ovlivňující jednotlivce

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 7, p. 340-346

Autoři popisují režim daňového rezidentství v Uruguayi s ohledem na změny účinné od r. 2020 a 2021. Cílem těchto změn (mezi něž patří i např. pětileté daňové prázdniny pro nové rezidenty) je přilákání

zahraničního kapitálu. Součástí článku je také analýza dopadu uvedených změn na daňové smlouvy uzavřené Uruguayí. - Poznámky.

Laura de la Motte, Martin Greive, Jan Hildebrand

Verfassungsgericht kippt hohe Steuerzinsen

Spolkový soud ruší vysoké daňové sazby

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 159 (19.8.2021), S. 8-9

Spolkový ústavní soud uznal za protiústavní praxi, kde i přes nízké celkové úrokové sazby byly účtovány daňové sazby v až šestiprocentní výši, což bylo dlouhodobě kritizováno. Šestiprocentní výše byla uznána za protiústavní zpětně do r. 2014, s platnými korekturami v období od začátku r. 2019. Ústavní soud dal německé politické sféře čas do 31.7.2022 na přijetí nových zákonných norem.

Zdeněk Kuneš

Zákon o DPH : novela od 1. července 2021. (2.)

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 22, (2021) č. 9, s. 3-8

Článek uvádí přehled nejdůležitějších změn zákona o dani z přidané hodnoty, obsažených ve sněmovním tisku č. 867. S jejich účinností se počítá od 1.7.2021. V této části autor představuje další pravidla pro vystavování daňových dokladů, opravu základu daně v případě nedobytné pohledávky, osvobození od DPH při dovozu zboží a nárok na odpočet daně při registraci a zrušení registrace. Dále se zaměřuje na vrácení daně v tuzemsku osobám registrovaným k dani v jiném členském státě, zvláštní ustanovení o evidenci pro účely DPH vedené provozovatelem elektronického rozhraní, na obecná ustanovení o daňovém přiznání a na osoby povinné přiznat nebo zaplatit daň. Informuje také o změně odpovědnosti za úhradu daně, zavedení zvláštního režimu při dovozu zboží nízké hodnoty a o povolení použití tohoto zvláštního režimu.

Klára Koukalová

Zástavní právo správce daně a neuhrazená daň

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 7-8, s. 40-43

Článek se zabývá zástavním právem zřizovaným správcem daně a pojmem neuhrazená daň, který je předpokladem zřízení zástavního práva. Zástavní právo je jedním z institutů, jehož prostřednictvím může správce daně zajišťovat úhradu daně. Autorka také seznamuje s recentním rozsudkem NSS, v němž byl učiněn závěr o tom, že předpokladem zřízení zástavního práva je právní moc rozhodnutí o stanovení daně (čj. 6 Afs 214/2020-54). V textu poté nastiňuje důvody, proč považuje tento závěr NSS za problematický. Rozebírá některé další důležité aspekty, jako je faktické popření zajišťovací funkce zástavního práva, které je důsledkem nutnosti zřídit zástavní právo až poté, co byla pravomocně stanovena daň; použití a výklad pojmu neuhrazená daň; možnost náhrady škody. - Poznámky.

Lucie Kořínková

Živelné pohromy a daňové úlevy

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 31-33

Příspěvek shrnuje daňové aspekty poskytnutých darů a úlev, které byly schváleny ministryní financí v souvislosti s živelnou pohromou způsobenou tornádem na jihu Moravy v létě 2021. Autorka rozebírá, jak je to s daňovou uznatelností nákladů souvisejících se vzniklou škodou a zda se v případě obdržení daru bude jednat o zdanitelný příjem. U osoby poskytující dar se zaměřuje na možnost odčitatelnosti tohoto daru od základu daně. Následně informuje o dalších daňových úlevách přijatých v souvislosti s aktuálními živelními pohromami v ČR.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 26, (2021) č. 7-8

Některé platby do zahraničí musí zdanit jejich plátce (s. 2-13); Uplatnění odpočtu úroků z hypotečních úvěrů (s. 15-21); Opravy a technická zhodnocení provedená na nemovitě věci podnájemcem (s. 22-29); Vyúčtování pracovních cest (s. 30-33); Zdravotní pojišťovny a řešení pohledávek (s. 34-38); Zástavní právo správce daně a neuhrazená daň (s. 40-43); K pokutám ukládaným za přestupky fyzických,

právnických a podnikajících fyzických osob v celním řízení (s. 44-46); Novela zákona o praní špinavých peněz a nový zákon o evidenci skutečných majitelů (s. 47-50); Doutníky a cigarillos jako nejméně zdaněná kategorie tabákových výrobků, jejich druhy, účel právní úpravy a návrhy de lege ferenda - spotřební daně (s. 51-55); Nad judikaturou z oblasti esenciálních výdajů (s. 56-64).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 22, (2021) č. 9

Zákon o DPH (2.) - novela od 1. července 2021 (s. 3-8); Minimum ve zdravotním pojištění - zaměstnavatelé, zaměstnanci (s. 9-11); Stavební zákon z hlediska DPH - novela (s. 12-14); Pomoc při insolvenční - změny (s. 15-18); Obchodní majetek a paušální výdaje u poplatníka daně z příjmů FO (s. 21-23); Dovoz zboží nízké hodnoty - zvláštní režim (s. 26-30); Nehmotný majetek (s. 35-37); Ostatní daně (s. 38-40); Dlouhodobý nehmotný majetek (s. 41-43); Rezervy na opravu hmotného majetku (s. 46-48); Podnikání s "mezinárodním prvkem" a zdravotní pojištění (s. 55-59); Jedno pracovní místo pro více zaměstnanců - výhoda nebo nevýhoda? (s. 65-67); Samoplátci a zdravotní pojištění - nově (s. 68-69); Částečná práce - příspěvek, nástroj aktivní politiky zaměstnanosti (s. 74-77).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 29, (2021) č. 10

Daňové novinky v roce 2021 (s. 3-9); Hmotný majetek a specifické případy jeho daňového odepisování na konkrétních příkladech z praxe - dokončení (s. 10-18); Blíže k některým ustanovením zákona o daních z příjmů ve vztahu k fyzickým osobám: dokončení - nezdaniitelná část základu daně, sazba a výpočet daně (s. 19-30); Živelné pohromy a daňové úlevy (s. 31-34); Uplatnění úlevy na dani povinně v daňovém přiznání neznamená povinné daňové přiznání - prověřeno soudem (s. 35-40); Rozsudek SD EU ve věci "Vznik provozovny při pronájmu vlastní nemovitosti" z pohledu daně z přidané hodnoty - C-931/19 (s. 41-42).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 17

Daňové zvýhodnění na dítě v roce 2021 a 2022 - u zaměstnance i OSVČ (s. 1-6); Pohledávky v insolvenční - účtování - dotazy a odpovědi (s. 6); Nadměrné výpůjční výdaje - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Vykázání úvěru v účetní závěrce - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 18

Transferové ceny nejen v době "covidové" (s. 1-5); Interpretace NÚR I-45 - jak účetně přistoupit ke znehodnocení stálých aktiv (s. 5-6); DPH - přeprava spojená s vývozem - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Zákonné pojištění statutářů - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Daňová uznatelnost úroků - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2021, č. 16-17

Zálohy, bonusy, vouchery (s. 1-5); Sankce u DPH po novele daňového řádu - změny dle zákona č. 283/2020 Sb. (s. 6-8); Dodání zboží do EU a registrace k DPH - dotazy a odpovědi (s. 9); DPH a realizace studijních vzdělávacích pobytů v zahraničí - dotazy a odpovědi (s. 11); DPH na brožuru - dotazy a odpovědi (s. 11-12).

Finanční, daňový a účetní bulletin

Sv. 29, (2021) č. 3

Některé vybrané oblasti z praxe k odpočtu na podporu výzkumu a vývoje - judikáty (s. 2-6); Poplatník v paušálním režimu a daň rovná paušální dani (s. 7-17); Rozšíření zvláštního režimu jednoho správního místa od 1.7.2021 (s. 18-22); Dlouhodobý majetek a technické zhodnocení v účetnictví podnikatelů (s. 23-33); Judikatura - nedostatečná identifikace svědků; dokazování správce daně; vědomá účast na podvodu; do očí bijící okolnosti zapojení do podvodů na DPH; esenciální výdaje; e-mailová podání v daňovém řízení; úplnost spisu odvolacího orgánu; povinnost provést navržený důkaz; důvody pro poseckání daně; důvodný předpoklad doměření daně; okamžik doručení fiktiv; legitimní očekávání v daňovém řízení; delegace místní příslušnosti; vznik a posuzování obstrukčního jednání; nedbalostní účast na podvodu; forma pověření zaměstnance; písemnosti z trestního řízení v daňovém spisu (s. 45-56).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Wolfgang Buchholz and Todd Sandler

Global public goods : a survey

Globální veřejné statky : průzkum

The Journal of economic literature, Vol. 59, (2021) No. 2, p. 488-545

Autoři v článku shrnují dosavadní výzkum v oblasti globálních veřejných statků (global public goods, GPGs) - uvádějí znaky GPGs, jejich příklady i další související témata (formování koalic mezi různými státy s cílem zajištění dostatečného množství globálních veřejných statků, institucionální nastavení). Zahrnuty jsou také tři případové studie, které se týkají zmírňování klimatických změn, biodiverzity a světového zdravotnictví. Dále se autoři věnují regionálním veřejným statkům. Mezi příklady GPGs uvádějí také např. zmírňování finančních krizí, napomáhání vědeckým objevům či celosvětový mír. - Poznámky.

Max Seddon, Jonathan Wheatley

Russia warns of global financial crisis

Rusko varuje před globální finanční krizí

Financial Times, Vol. 2021, No. 40804 (4.9.2021), p. 2

Ruská centrální banka ve své zprávě varuje před možnou finanční krizí v rozměru té z r. 2008, pokud nebude celosvětová inflace udržena v přijatelné míře. Scénář, pracující s nedostatečným hospodářským růstem, vidí primární riziko v růstu nákladů na obsluhu dluhu rozvojových zemí. Jedná se však o jeden z možných scénářů, které zpráva přináší; hlavní předpověď předpokládá hospodářské zotavení s problematickou inflací. Dlouhodobý inflační růst bude dle zprávy dlouhodobým problémem ruského finančního sektoru.

Alberto Abadie

Using synthetic controls : feasibility, data requirements, and methodological aspects

Používání syntetické kontrolní metody : proveditelnost, datové požadavky a metodologické aspekty

The Journal of economic literature, Vol. 59, (2021) No. 2, p. 391-425

Článek představuje metodu syntetických kontrol, která se používá jako výzkumná metoda ve společenských vědách v rámci srovnávacích případových studií k hodnocení účinnosti zavedených opatření. Uvedeny jsou přednosti metody a situace, ve kterých metoda vrací spolehlivé odhady, i situace, za kterých její použití nemusí být úspěšné. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Bringing clarity to QE : central banks

Vněst světlo do kvantitativního uvolňování : centrální banky

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9259, p. 8-9

Autor v příspěvku v souvislosti s pravidelným zasedáním centrálních bankéřů v Jackson Hole na konci srpna apeluje na to, aby centrální banky objasnily účel a účinnost kvantitativního uvolňování, jehož nová vlna nastala s příchodem pandemie. Nabobtnalé rozvahy centrálních bank mají svá rizika - dle článku mohou v budoucnu ohrozit stabilitu veřejných financí, pokud by bylo nutné zvyšovat úrokové sazby. Větší transparentnost by měla být vnesena i do interakce měnové a fiskální politiky.

ČNB může nově diktovat podmínky pro hypotéky : regulace

Profi poradenství & finance, Sv. 9, (2021) č. 6-7, s. 36

Článek informuje o přijetí novely zákona o České národní bance, která centrální bance umožňuje přímo regulovat podmínky pro poskytování hypotečních úvěrů bankovními institucemi. Odborníci očekávají, že ČNB bude svoje nové pravomoci uplatňovat postupně a prostřednictvím pravidel o maximální výši hypotéky a o poměru splátek k příjmům domácností bude omezovat dostupnost hypoték. Součástí novely je nastavení výhodnějších parametrů u LTV, DSTI a DTI pro žadatele o hypotéku mladší 36 let a omezení výjimek, které mohou banky při hodnocení žadatelů použít, na 5 %. -- K aktuální situaci hypotečního trhu viz s. 13.

Martin Arnold

Decade-high eurozone inflation raises heat on ECB to cut stimulus

Nejvyšší inflace eurozóny za poslední dekádu tlačí ECB ke snížení stimulu

Financial Times, Vol. 2021, No. 40801 (1.9.2021), p. 1

Harmonizovaný index spotřebitelských cen v zemích eurozóny stoupl v červenci na 3 %, místo očekávaných 2,2 %. Ačkoli je očekávána stabilizace inflační míry v průběhu příštího roku (v důsledku slábnutí dočasných faktorů), konzervativnější křídlo ECB bude v dohledné době vyvíjet tlak na snížení tempa nákupu dluhopisů.

Katharina Kort, Jan Mallien

Fed bereitet die geldpolitische Wende vor

Fed připravuje změnu v peněžní politice

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 166 (30.8.2021), S. 30-31

Šéf Fedu Jerome Powell oznámil v na konferenci v Jackson Hole, konané 27.8.2021, snížení tempa nákupu cenných papírů, pokud se bude světová hospodářská situace vyvíjet podle předpokladů. Článek dále shrnuje dosavadní peněžní politiku centrální banky USA, sporné body v pohledu na inflaci a inflační cílování a souvislost s trhem práce.

Georg Buschmann, Frank Doll, Martin Gerth, Christof Schürmann, Heike Schwerdtfeger

Grün gewinnt

Zelená vyhrává

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 33, S. 14-21

Boj proti globálnímu oteplování je v politické agendě na prvním místě. Společnosti s inovativními technologiemi pomáhají dosáhnout vysokých cílů. Každý, kdo investuje do jejich akcií, může uklidnit svědomí a očekávat vysoké výnosy. Článek představuje 20 akcií, se kterými mají investoři prospěch z restrukturalizace globální ekonomiky.

Felix Holtermann

Immer mehr Geldwäsche-Verdachtsfälle : Krypto-Währungen

Stále více podezření na praní špinavých peněz : kryptoměny

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 169 (2.9.2021), S. 28

Počet případů vedených německou FIU (Financial Intelligence Unit) pro podezření z praní špinavých peněz v souvislosti s kryptoměnami vzrostl od r. 2018 zhruba čtyřnásobně (z 570 případů na 2050 v r. 2020). Růst trhu s kryptoměnami a vstup etablovaných institucí vyvíjí rostoucí tlak na německou vládu, aby proti praní špinavých peněz zakročila důrazněji a důsledněji. Nutná je zejména legislativní regulace, která trh s kryptoměnami z valné části nepokrývá.

Andrés Blanco

Optimal inflation target in an economy with menu costs and a zero lower bound

Optimální inflační cíl v ekonomice s náklady nabídky a nulovou spodní hranicí

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 13, (2021) No. 3, p. 108-141

Autor studuje optimální inflační cíl v modelu kvantitativních nákladů nabídky s nulovou dolní hranicí úrokových sazeb. Dochází k závěru, že optimálním inflačním cílem je míra ve výši 3,5 %, což je vyšší hodnota, než obvykle bývá v modelech monetární politiky. Klíčové je, že inflace má pouze malý vliv na chybnou alokaci zdrojů, pokud model obsahuje šoky na úrovni firem, které jsou nezbytné, aby odpovídaly empirickému rozložení cenových změn. Vyšší inflační cíl snižuje cenovou flexibilitu na nulové dolní hranici a prostřednictvím tohoto mechanismu snižuje závažnost recesí, když je síla měnové politiky omezena. - Poznámky.

Frank Wiebe

Streit um die Führung der mächtigsten Notenbank

Spor o vedení nejmočnější centrální banky

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 153 (11.8.2021), S. 30-31

Shrnutí současného stavu otázky obsazení postu vedoucího Fedu. Funkční období stávajícího prezidenta Fedu Jeroma Powella končí přelomem ledna a února 2022. Článek představuje současné nejpravděpodobnější kandidáty na tento post: Williama Spriggse, Lael Brainard a Lisu Cook. Nastiňuje také přední

otázky, s nimiž se bude americká centrální banka a její čelní představitel v nadcházejících letech potýkat (zejména inflace, důsledky kvantitativního uvolňování a finanční dohled).

The disaster scenario : a crypto stress test

Katastrofický scénář : zátěžové testy a kryptoměny

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9257, p. 52-53

Za uplynulý rok došlo k velmi výrazné expanzi kryptoměn - počet kryptoměn kótovaných na webu CoinMarketCap vzrostl z loňských 6000 na letošních více než 11 000. Několikanásobně vzrostla i jejich tržní hodnota: nyní odpovídá HDP Kanady. Čím dál větší podíl kryptoměn mají ve svém portfoliu také fondy. V souvislosti s tímto děním se nabízí otázka, co by se stalo, kdyby hodnota bitcoinu náhle klesla na nulu, např. vlivem hackerského útoku či technického problému. V článku jsou analyzovány různé kanály, kterými by výrazný pokles hodnoty bitcoinu mohl způsobit problémy v celém finančním systému. Zdá se, že největší rizika vyplývají ze šíření šoků z propojení s dluhovými nástroji (leverage) a z tzv. stablecoinů. -- Viz i související příspěvky na s. 54 a s. 11-12.

The fundamentals of finance

Základy financí

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9258, p. 58

Ekonomické teorie vycházejí z předpokladů, že se finanční trhy chovají efektivně a že v ceně aktiv jsou promítnuty predikce očekávaného vývoje do budoucna. Náhodné finanční toky by se měly navzájem vyrovnat a neměly by ovlivnit ceny aktiv. Nyní se však v teorii financí objevuje směr výzkumu, který zkoumá opak - že by i náhodné finanční toky mohly ovlivňovat ceny na trzích. V článku jsou shrnuty výsledky nového odborného příspěvku autorů X. Gabaixe a R. Koijena z Harvardovy a Chicagské univerzity, kteří zjistili, že trhy mají tendenci se chovat opačně, než se předpokládalo, a že nejsou elastické ("hypotéza neelastických trhů"). Příčinou neelasticity jsou různá specifika fungování trhů. Zjištění prezentovaná v článku jsou v kontrastu s některými ukotvenými teoriemi, jako např. Modiglianiho-Millerovým teorémem.

The new Powell doctrine : the fight over the Fed

Nová Powellova doktrína : boj o Fed

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9260, p. 55-56

Zhodnocení funkčního období Jeroma Powella, předsedy Rady guvernérů americké centrální banky Fed, a diskuze o tom, zda je pravděpodobné, že bude Powell jmenován i na druhé funkční období. Dosavadní Powellovo působení lze rozdělit na tři období - před pandemií, kdy se Fed potýkal s tlakem prezidenta D. Trumpa a musel obhajovat svou nezávislost; při nástupu pandemie, kdy byla masivně uvolněna měnová politika; a nyní. Současná situace je pro Powella dle The Economist nejsložitější: diskutuje se o tom, kdy měnovou politiku utáhnout, aniž by to uškodilo ekonomice. Inflace se pohybuje v USA na vysoké úrovni (Fed před časem upravil svůj postoj k inflačnímu cíli) a Powell je některými politiky obviňován z příliš benevolentního postoje k finanční regulaci. Většina odborníků však zatím očekává, že bude Powell předsedou Rady guvernérů jmenován znovu. -- Viz i související příspěvek "The Powell punt: the Federal Reserve" na s. 8-9.

Adam Samson, Philip Stafford, Eva Szalay

UK watchdog's Binance warning raises alarm over crypto-platforms

Varování britského dozorčího úřadu před Binance vyvolalo poplach okolo kryptoplatform

Financial Times, Vol. 2021, No. 40796 (26.8.2021), p. 1

Britský dozorčí úřad Financial Conduct Authority uvedl, že není schopen dostatečně supervizovat burzu kryptoměn Binance. Binance podle FCA nedokázal odpovědět ani na základní dotazy, což z ní pro FCA činí nedozorovatelný subjekt. FCA dále uvedl, že Binance není oprávněn provádět konvenční finanční služby a že představuje značné riziko pro spotřebitele. -- Viz také s. 20.

Jan Mallien

Unterstützung für den Dollar-Kurs : Devisen

Opora pro kurz dolaru : devizy

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 157 (17.8.2021), S. 32

Poslední kroky Fedu naznačují nastupující tapering uvolněné monetární politiky. Zpomalení tempa nákupu cenných papírů tak chce docílit především zvýšení stability dolaru prostřednictvím snížení inflace.

Úvěry na bydlení rostou, objem dluhu z úvěrů na spotřebu klesá

Profi poradenství & finance, Sv. 9, (2021) č. 6-7, s. 26-27

Statistický pohled na situaci v oblasti objemu dluhu obyvatel ČR na konci 1. čtvrtletí r. 2021. V článku jsou charakterizovány trendy meziročního vývoje jednotlivých ukazatelů (celkový objem dluhu, objem dluhu z úvěrů na spotřebu, objem dluhu z úvěrů na bydlení), jeho determinanty a odlišnosti vývoje dle věkových kategorií a bydliště dlužníků. Je zdůrazněno, že počet osob, které nezvládají včas splácet splátky úvěrů, letos dále klesl, a to ve všech věkových kategoriích. Grafy ilustrují objem krátkodobého a dlouhodobého dluhu obyvatel v krajích ČR a jejich meziroční změny (celkový dluh je 2,7 bilionu Kč) i podíl osob s ohroženým dluhem na počtu obyvatel v krajích ČR (nejvyšší podíl je v Karlovarském a Ústeckém kraji).

War and peace

Vojna a mír

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9255, p. 55

O měnicích se úkolech měnové politiky a provázanosti s fiskální politikou (řízením dluhu) ve Velké Británii v průběhu dějin. Po staletí bylo úkolem Bank of England právě řízení veřejného dluhu a centrální banka získala svou nezávislost teprve relativně nedávno. V souvislosti s kvantitativním uvolňováním a státními dluhopisy na účtech centrální banky se však nabízí otázka, nakolik je britská centrální banka opravdu nezávislá (jak vyplývá z nedávného průzkumu provedeného Financial Times, řada investorů si myslí opak). Dle článku by Bank of England měla přesvědčit investory, že nepodléhá politickým tlakům - měla by mj. určit, za jakých podmínek dojde k ukončení programu nákupu aktiv. Úspěchem nezávislosti centrální banky byla stabilizace inflačních očekávání v 90. letech a na počátku tisíciletí.

Jakob Blume

Wie gut schützt Gold wirklich vor Inflation?

Nakolik skutečně chrání zlato před inflací?

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 160 (20.8.2021), S. 46-47

Článek rozebírá zažitou tezi, kdy je zlato tradičním způsobem ochrany před inflací. Praxe uplynulého roku však svědčí o klesající oblíbenosti zlata jako bezpečného přístavu, investice jsou čtenější naopak v akciích nebo investičních fondech, jejichž je zlato součástí. Pokles ceny zlata byl také ovlivněn chystaným ukončením značně uvolněné monetární politiky Fedu. Srovnává stabilitu kurzu zlata s rentitou amerických desetiletých dluhopisů a staví je do kontextu s tamní úrokovou měrou a objemem zlata v ETF.

Edward White, Eleanor Olcott, Hudson Lockett

Xi unveils plan for new SME stock exchange market in Beijing

Si Tin-pching plánuje otevření nové burzy malých a středních podniků v Pekingu

Financial Times, Vol. 2021, No. 40803 (3.9.2021), p. 1

Si Tin-pching oznámil vytvoření burzy malých a středních podniků, zaměřených primárně na inovace, se sídlem v Pekingu. Vytvoření centra jde ruku v ruce s předchozími kroky čínské vlády, zejména v souvislosti s regulací technologických společností.

Ondřej Poupeň

Změny v AML oblasti : správní dozor a trestání

Expertní příspěvky, Sv. 2021, č. 3 (červenec)

Zákon č. 527/2020 Sb. je koncepční novelou, která v souvislosti s transpozicí tzv. čtvrté a páté AML směrnice mimo jiné mění oblast dozoru a sankcí i povinností v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a to zejména pro povinné osoby sdružované v profesních komorách, tj. pro advokáty, notáře, soudní exekutory, daňové poradce a auditory. Článek shrnuje zásadní změny spojené s touto novelou. V oblasti správního dozoru

dochází ve většině případů k zachování dozorové kompetence příslušných profesních komor, nicméně za splnění restriktivních podmínek vzniká dozorová kompetence Finančního analytického úřadu nad příslušníky právních a ekonomicko-poradenských profesí. V případě ustanovení upravujících sankční mechanismy se změny týkají doplnění skutkových podstat přestupků, rozsahu trestů i unifikace správního trestání povinných osob. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://noviny.mfcr.cz/News/2021/07/28/A5ZA21030002.htm>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 29, (2021) č. 8

ČMZRB investuje 5 miliard Kč do rozvoje veřejné infrastruktury ČR (s. 7); World Fintech Report 2021: stále větší hráči se stávají konkurenty klasických bank (s. 10-13); Změny ve výkaznictví ČNB aneb co nového v regulaci (s. 18); Bankovníctví ft. energetika. Kdo má napřed na cestě ke klientovi? (s. 24-25); Evropské dohledové autority oslavují desetileté výročí. Našly si své místo? - EBA, EIOPA a ESMA (s. 26-29) a související příspěvek na s. 30-31; Evropské banky v testu obstály, výsledky budou mít vliv na jejich další dohled (s. 32-33); Ačkoliv je bankovní sektor odolný, je třeba být stále na pozoru - rozhovor s Isabelle Vaillant, ředitelkou pro oblast regulace EBA (s. 34-37); Digitální euro? Alternativa, kterou podporíme. Tvrdí NBS (s. 40-41).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Dashed hopes

Zmařené naděje

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9256, p. 7

O hospodářské konvergenci rozvojových zemí a jejich aktuálních problémech (vybrané asijské státy, Tunisko, BRICS, Mexiko, aj.). Na přelomu tisíciletí byly vyhlídky rozvojových zemí poměrně slibné, nyní se však tyto státy potýkají s ekonomickými i politickými problémy. Dochází také k napadání demokratických institucí autoritářskými politiky a k jejich zneužívání pro vlastní prospěch. Obyvatelstvo protestuje. Zranitelnost států, jejichž rozvoj zbrzdila spolu s dalšími faktory finanční krize po r. 2007 a útlum světového obchodu, naplno odhalila pandemie nemoci covid-19. Hrozbou do budoucna je ekonomická krize (mohlo by ji odstartovat zvyšování úrokových sazeb v USA), vleklá politická krize a zpomalení růstu. Budoucí vývoj může negativně ovlivnit i protekcionismus, pomalé tempo očkování či znesnadněný světový obchod (slabá poptávka ze strany Číny). Velkou chybou by však dle článku bylo uzavírat se vůči obchodu a investicím. -- Tématu se týkají volně i články na s. 13-15, 42-44 a 55 (příčiny neúspěchu zemí se středními příjmy v boji s pandemií, občanské nepokoje, nespokojenost s institucemi v těchto zemích a ekonomické zaostávání).

Malte Fischer

Der infizierte Aufschwung

Infikovaný rozmach

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 32, S. 36-37

Globální šíření delta varianty koronaviru a přetrvávající problémová místa v dodávkách ohrožují hospodářské oživení eurozóny. V důsledku toho se vyhlídky na vyšší hlavní úrokové sazby a šance vyhnout se nové finanční krizi zmenšují.

Louis Boisset

Economic recovery in the advanced countries : lessons from the past [elektronický zdroj]

Hospodářské zotavení v rozvinutých zemích : lekce z minulosti

Conjoncture, No. 6 (2021), p. 2-7

Diskuze nad možnými dlouhodobými hospodářskými dopady pandemie nemoci covid-19 a jejich analýza na základě zkušeností z předchozích krizí v zemích G7. Ekonomické dopady pandemie se od předchozích krizí liší tím, že jde o kombinaci nabídkového i poptávkového šoku a nejistoty. V článku je mj. analyzováno, jak rychle se v minulosti dokázala ekonomika (HDP, spotřeba, investice) vrátit na

původní úroveň, jaké složky agregátní poptávky byly nejdynamičtější během zotavení či jaké vlastnosti jsou charakteristické pro krizi způsobenou pandemií. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Conjoncture_6_2021.pdf.

Klára Vítková

Ekonomiky eurozóny se oklepávají, roste ale inflace. V Německu je nejvýše od roku 2008

Hospodářské noviny, Sv. 65, (2021) č. 168 (31.8.2021), s. 9

Článek přináší souhrnný pohled na aktuální stav ekonomiky zemí eurozóny. Hrubý domácí produkt eurozóny ve 2. čtvrtletí r. 2021 meziročně vzrostl o 13,7 %, ekonomiky se postupně vzpamatovávají z pandemie, přičemž jejich tahounem jsou spotřebitelé. Autorka uvádí, že spotřebitelsky orientovaná část ekonomiky kompenzuje ztráty ve výrobě, která stále čelí nedostatku materiálu a čipů i dopravní krizi. ECB zvýšila odhady růstu eurozóny na 4,6 % pro r. 2021 a 4,7 % pro r. 2022. Objevují se ale obavy z růstu inflace, která v srpnu v Německu dosáhla 3,4 % a ve Španělsku 3,3 %. Podle uvedených dat skončil také útlum cestovního ruchu a zvýšená poptávka po rekreaci se promítá rovněž do počtu pracovních míst v oblasti služeb. Očekává se, že inflace v eurozóně zůstane letos vysoká a ve čtvrtém čtvrtletí dosáhne na úroveň tři procent.

Johanna Melka

India : up against a wall [elektronický zdroj]

Indie : ve špatné situaci

Conjoncture, No. 6 (2021), p. 8-15

Hodnocení hospodářské situace Indie, která byla těžce postižena pandemií nemoci covid-19. Vlivem pandemie se hospodářská i sociální situace v zemi výrazně zhoršila, s problémy se Indie nicméně potýkala již dříve. Prudký pokles HDP poukazuje na strukturální problémy, řada zaměstnanců také není kryta systémem sociálního zabezpečení a v důsledku toho se již v r. 2020 ocitla pod hranicí chudoby. Pokud v budoucnu tempo hospodářského růstu nepřekročí 6 %, může být Indii snížen rating. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

Mario Brück, Daniel Goffart, Max Haerder, Stefan Hajek, Christian Schlesiger, Dennis Schwarz, Silke Wettach

Low voltage

Nízké napětí

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 30, S. 14-21

Rostoucí ceny elektřiny zatěžují německou ekonomiku a jsou alarmujícím signálem pro politicky opožděnou energetickou transformaci. Bez rozhodného rozšiřování obnovitelných zdrojů, sítí a tras se ekologická energie stane nedostatkovým zbožím. Německo riskuje svou deindustrializaci.

Martin Seiwert, Stefan Hajek

Mit dem Strom

S proudem

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 28, S. 14-21

Prodeje elektromobilů výrazně rostou a summit EU o klimatu pravděpodobně urychlí konec spalovacích motorů. Jsou ale nové modely vhodné pro každodenní použití? A umí německé automobilky také elektroauta? Odpovědi poskytuje test elektroaut, které vypracoval časopis WirtschaftsWoche a organizace německých motoristů ADAC.

Mixed messages : the uncertain economic recovery

Smišené signály : nejisté hospodářské zotavení

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9255, p. 50-51

Na konci července 2021 zatím stále panuje velká nejistota o budoucím hospodářském vývoji: akciové trhy se potýkají s volatilitou a trh práce i inflace se mohou vyvíjet oběma směry. Osud hospodářského zotavení závisí na mnoha faktorech, mj. na ochotě domácností a firem utrácet, vlivu koronavirových mutací na průběh pandemie či na udržitelnosti zotavení po útlumu stimulačních programů. Různé indikátory vysílají smíšené signály o stavu ekonomik. Jedinou jistotou je tak nyní nejistota. -- Viz i články na s. 51-52 (Peering down the cliff-edge: stimulus programmes; Hemmed in: the Delta effect).

Martin Greive, Jan Hildebrand, Thomas Sigmund, Veronika Grimm, Clemens Fuest, Monika Schnitzer, Bert Rürup, Gabriel Felbermayer

Ökonomische Bilanz der Ära Merkel

Hospodářská bilance éry Merkelové

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 165 (27.8.2021), S. 48-59

Soubor článků, které bilancují éru německé kancléřky Angely Merkel. Zabývají se potenciálem a tempem reformů a inovací, vývojem hospodářské situace a její stopou v německé politické kultuře. Přináší také pět analýz v oblasti inovací, rozpočtu, zahraničního obchodu, sociální politiky a ochrany životního prostředí.

Karolína Zábojníková, Jiří Kamenický

Propad české ekonomiky se postupně zmírňuje

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 7-8, s. 40-42

Statistický pohled na meziroční dynamiku HDP a na příspěvky jednotlivých složek k jeho změně v 1. čtvrtletí r. 2021 v ČR. Snížení HDP nejvíce ovlivnila spotřeba domácností, která pod vlivem omezení maloobchodu i služeb nadále zaostávala za loňskou úrovní. Meziročně nižší byly rovněž investice a oslabil také příznivý vliv bilance zahraničního obchodu. Hrubá přidaná hodnota (HPH) byla meziročně nižší o 2,3 %, trvající protipandemická opatření zasahovala především do chodu odvětví obchodu a služeb (pokles o 12,3 %). Růst spotřebitelských cen opět zpomalil. Řešení pokračujícího nepříznivého vývoje epidemické situace si vyžádalo také výrazné zvýšení výdajů vládního sektoru; dluh sektoru vládních institucí se v 1. čtvrtletí 2021 meziročně zvýšil o 630,3 mld. Kč.

Something ventured

Něco odvážného

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9257, p. 56

Analýza vývoje americké ekonomiky v r. 2020. Po prudkém propadu, který byl však oproti předchozím recesím velmi krátký, se ekonomika USA překvapivě rychle zotavila. Z předchozích recesí je zřejmé, že v USA dochází často k tzv. "jobless recovery" - situaci, kdy oživení pracovního trhu nastává oproti obnovení hospodářského výstupu až se zpožděním. K podobnému jevu došlo i nyní - HDP se zotavil rychleji než trh práce, což vedlo k růstu výstupu na pracovníka. Existuje několik scénářů, jak se produktivita a nezaměstnanost budou vyvíjet do budoucna - záleží může např. i na poptávce po službách, které jsou spojovány tradičně s nižší produktivitou, ze strany zákazníků. Oproti předchozím recesím také mohou hrát roli výrazné fiskální stimuly.

War war v jaw jaw

Boj vs. tlachání

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9255, p. 49

Srovnání regulace velkých technologických firem v USA a Číně. Čína uplatňuje od loňského podzimu vůči místním internetovým monopolům nekompromisní přístup vyznačující se rychlostí, rozsahem a tvrdostí sankcí. Zdálo by se, že se Američané - tradiční ochránci hospodářské soutěže - mají od Číny v regulaci technologických firem v mnohém učit. Čínský přístup je však spojen i s negativy a riziky, spočívajícími mj. v brždění inovací. Pro úřady ve Spojených státech proto bude vhodnější držet se tradiční cesty, tj. podporovat volný trh i zásady právního státu (rule of law) a spravedlivého procesu. -- K regulaci technologického sektoru ze strany Číny viz HN č. 159/2021 (18.8.2021), s. 1. Dále viz The Economist č. 9262/2021, s. 46-47.

Informatika. Počítače

Lenka Vaňková, Tomáš Lechner

Elektronická identifikace ve službách odhadců

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 27, (2021) č. 1-2, s. 60-69

Článek se zabývá rozbořením prokazování a zjišťování totožnosti a elektronickou identifikací v online prostoru. Přibližuje zákonnost zpracování osobních údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů, definuje úroveň záruky pro systémy elektronické identifikace a podrobně se zabývá kvalifikovaným systémem elektronické identifikace. V článku jsou identifikovány a popisovány

případy elektronické identifikace ve službách odhadců, včetně možností využití bankovní identity. Detailně je diskutován rozdíl mezi funkcí podpisu a identifikací fyzické osoby.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Karel Sedláček

Karel IV., mimo jiné organizátor středověkého celnictví

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 7-8, s. 18-20

Zhodnocení přínosu Karla IV. pro české celnictví. Celní nařízení ve středověku. Zakládání zemských cest. Souvislosti z života Karla IV.

Tomáš Šiška

Nedomáci versus nelegální cigarety

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 7-8, s. 14-15

Informace o výskytu nedomácích a nelegálních cigaret na území ČR od r. 2016 na základě dat získaných celní správou ve spolupráci s tabákovými firmami (projekt EPS CZ). Součástí článku jsou přehledy podle krajů a zemí výroby cigaret a graf meziročního vývoje podílu nedomácích a nelegálních cigaret na daňovém území ČR v letech 2016-2020.

Crispin Stave, Patrick Velte

Regulierung eines nachhaltigen Lieferkettenmanagements : Bestandsaufnahme bisheriger Normierungen und Ausblick auf die geplante EU-Gesetzgebung

Regulace udržitelného řízení dodavatelského řetězce : přehled stávajících norem a výhled plánovaných právních předpisů EU

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 32, S. 1791-1801

Současná globalizovaná doba přispěla k formování velmi komplexních dodavatelských řetězců, a to zejména v případě nadnárodních koncernů. Zároveň začínají na mezinárodní scéně sílit požadavky na integraci dodavatelských řetězců do udržitelných systémů korporátního řízení. Implementace těchto systémů, v nichž je kladen zvýšený důraz na klimatické požadavky, byla doposud spíše na dobrovolné bázi. Postupem času nicméně vznikla i celá řada regulatorních opatření, jimiž se zabývá i tento článek. Autoři přináší shrnutí dosud platných pravidel upravujících sociálně-ekologické aspekty dodavatelských řetězců zejména na úrovni EU, explicitně se pak věnují Velké Británii, Německu a Francii, na jejichž příkladech jsou analyzovány jednotlivé národní regulační systémy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Max Seddon

Sberbank pushes to become Russia's Amazon

Sberbank se chce stát ruským Amazonem

Financial Times, Vol. 2021, No. 40806 (7.9.2021), p. 8

Ruská banka Sberbank plánuje značně rozšířit portfolio služeb po vzoru amerických technologických gigantů, od streamovacích služeb po dopravu jídla. Sberbank se tak chystá využít dominantního, až monopolního postavení na trhu a zaplnit místo na e-commerce trhu (který v Rusku tvoří necelých 30 % z celkového tržního obrátu). Ačkoli „ekosystém“ nebude podle odhadů Sberbank profitabilní ještě několik let, využití výsadního postavení na trhu může ze Sberbank učinit rozhodujícího hybatele e-commerce v Rusku.

David Kohn, Fernando Leibovici, Hakon Tretvoll

Trade in commodities and business cycle volatility

Obchod s komoditami a volatilita hospodářského cyklu

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 13, (2021) No. 3, p. 173-208

Autoři sledují, jakou úlohu hrají rozdíly v modelech produkce a mezinárodního obchodu při volatilitě hospodářského cyklu u rozvinutých a rozvojových zemí. Předmětem studie je multisektorová malá otevřená ekonomika, v níž firmy obchodují s výrobky a komoditami. Důvodem pro výzkum této problematiky je pro autory skutečnost, že rozvíjející se a rozvinuté ekonomiky se významně liší v dynamice mezinárodního obchodu a hospodářského cyklu. Z výzkumu vyplývá, že rozvíjející se ekonomiky většinou vykazují

přebytky v obchodě s komoditami a deficity v obchodě s průmyslovými výrobky, přičemž odvětvové rozdíly zesilují reakci rozvíjejících se ekonomik na výkyvy v cenách jednotlivých komodit. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Laurent Cavenaile, Pau Roldan-Blanco

Advertising, innovation, and economic growth

Reklama, inovace a hospodářský růst

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 13, (2021) No. 3, p. 251-303

Studie je analýzou dopadů reklamy na dynamiku podnikání a ekonomický růst skrze propojení s oblastí výzkumu a vývoje. Autoři vyvíjejí model endogenního růstu s heterogenitou firem, který zahrnuje rozhodnutí o reklamě, jež jsou kalibrována tak, aby odpovídala několika empirickým zákonitostem podle velikosti jednotlivých firem. Tento model poskytuje zdůvodnění empiricky pozorovaného negativního vztahu mezi intenzitou výzkumu a vývoje ve firmě a s ním spojeným růstem a mezi velikostí dané firmy. Podle provedených šetření představují VaV a reklama substituty. - Poznámky.

Jonas Heeke, Julian Meinert

Auswirkungen der Corona-Pandemie auf die steuerliche Unternehmensbewertung im vereinfachten Ertragswertverfahren

Dopady koronavirové pandemie na daňové ocenění společností při zjednodušené metodě kapitalizovaného zisku

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 29, S. 1567-1571

Zjednodušená metoda kapitalizovaného zisku je metoda daňového ocenění pro stanovení hodnoty obchodního majetku a podílů v nekótovaných společnostech. Jelikož pandemie nemoci covid-19 zasáhla většinu společností v mnoha odvětvích velmi silně, tato metoda může v mnoha případech vést k nadsazení hodnoty společnosti. Podle autorů se počet těchto případů, kdy dojde k nesprávnému výsledku, bude zvyšovat, a to zejména proto, že ocenění související s minulým výkonem firmy a její zisky za poslední tři roky nelze v krizovém období předvídat. Při použití zjednodušené metody kapitalizovaného zisku se mnoha podnikatelům naskytne daňově výhodná příležitost převést podniky na nástupnickou generaci díky výpočtu zohledňujícímu zisky nebo ztráty z krizových let 2020 a 2021. Za předpokladu, že se výdělková situace trvale zotaví, lze využít možnosti provést ocenění na základě minulosti. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Thomas Nägele, Simon Apel, Alexander Stolz, Thomas Pohl

Die Entwicklung des Datenschutzrechts im dritten Jahr der DSGVO. (Teil 1)

Vývoj práva na ochranu osobních údajů ve třetím roce platnosti GDPR. (1. část)

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 34, S. 1928-1939

Pro mnoho podnikatelů představuje správná implementace evropského nařízení GDPR i po třech letech od jeho zavedení výzvu. I nyní se v praxi objevují některé sporné otázky spojené s dodržováním ochrany osobních údajů. V této souvislosti v Německu aktuálně probíhá společná akce zemských úřadů pro ochranu údajů, která má za cíl prověřit obsah webových stránek některých firem s důrazem na dodržování právních předpisů. Dozorové orgány jsou v této věci velmi aktivní a rovněž soudní orgány jsou s čím dál větší intenzitou zahlceny otázkami týkajícími se GDPR. Článek shrnuje dosavadní vývoj této legislativy a přehledně formuluje hlavní zásady, jimiž by se podniky měly řídit ve snaze dostát požadavkům na ochranu osobních údajů. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Thomas Nägele, Simon Apel, Alexander Stolz, Thomas Pohl

Die Entwicklung des Datenschutzrechts im dritten Jahr der DSGVO. (Teil 2)

Vývoj práva na ochranu osobních údajů ve třetím roce platnosti GDPR. (2. část)

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 35, S. 1998-2009

Druhá část série článků o vývoji evropské legislativy GDPR. Autoři se tentokrát zaměřují na vybraná soudní rozhodnutí vztahující se k ochraně osobních údajů. Dále se zabývají dopady na standardní podnikatelskou praxi a přicházejí s možnými výhledy do budoucna. Úvod je věnován shrnutí

pravomocí Soudního dvora EU, stejně jako dosavadním rozsudkům německých soudů týkajícím se této problematiky. Jedna z kapitol je věnována také použitelnosti GDPR v daňovém právu. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Naděžda Petřů, Monika Nadřová Krošlákova

Insights on trends of academic research into family business [elektronický zdroj]

Vhled do vývoje vědeckého poznání rodinného podnikání

Acta VSFS, Vol. 15 (2021), No. 1, p. 9-35

Autorky v článku shrnují současný výzkum v oblasti rodinného podnikání v Polsku, Maďarsku, Bulharsku, ČR a na Slovensku. Přibližují, jaká témata nyní ve výzkumu v daných zemích rezonují a na základě toho uvádějí doporučení pro další výzkum v ČR. Hodnoceny jsou také výzkumné metody. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Acta_VSFS_1_2021.pdf

Pojišťovnictví. Sociální péče

Mario Brück, Sophie Crocoll, Daniel Goffart, Jan Guldner, Niklas Hoyer

Die neuer 68er

Noví osmašedesátníci

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 31, S. 16-23

Důchodový systém Německa je na pokraji zhroucení a kapitálové zajištění může problém zmírnit, ale ne napravit. Němci budou muset v budoucnu pracovat déle, což někteří už dlouho chtěli. Německo nyní prochází reformou, kdy se důchodový věk postupně do r. 2029 zvyšuje z 65 na 67 let. Experti radí do r. 2050 zvýšit důchodový věk na 68 let.

By Ithai Z. Lurie, Daniel W. Sacks, and Bradley Heim

Does the individual mandate affect insurance coverage? : evidence from tax returns

Ovlivňuje tzv. individuální povinnost dle Zákona o ochraně pacienta a finančně dostupné péči (ACA) krytí zdravotním pojištěním? : zjištění z daňových přiznání

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 2, p. 378-407

Individuální povinnost (individual mandate) dle Zákona o ochraně pacienta a finančně dostupné péči (ACA) ukládá obyvatelům USA účastnit se zdravotního pojištění, jinak mohou být vystaveni daňovému postihu. V článku jsou prostřednictvím regresních metod analyzována data z daňových přiznání s cílem zjistit, zda individuální povinnost ovlivňuje krytí zdravotním pojištěním (tzn. zda toto kontroverzní opatření přináší zamýšlené výsledky). Článek potvrzuje účinnost postihu jako pobídky, nicméně jeho vliv je relativně malý (snížení pokuty na 0 by vedlo k poklesu krytí pouze o 2,5-5 %). Příčinou je pravděpodobně nízká výše postihu. Účinnost opatření se dále liší podle demografických skupin. - Poznámky.

Přítomnost a budoucnost spoření na penzi, aneb čekání na ÚDI

Profi poradenství & finance, Sv. 9, (2021) č. 6-7, s. 52-55

Analýza vývoje třetího pilíře penzijního spoření v r. 2020 v ČR se zaměřením na počet účastníků, objem příspěvků, zhodnocování transformovaných fondů i fondů doplňkového penzijního spoření. Příspěvek se také zabývá dalšími možnými nástroji na větší zapojení obyvatel do spoření na důchod a jejich potenciálním zaváděním v Česku. Představuje účet dlouhodobých investic (ÚDI), který je produktem investičního typu a umožňuje investovat do aktiv s potenciálně vyšším zhodnocením (akcií, dluhopisů či podílových fondů). Zaměřuje se na vedení ÚDI i režim poplatků a daní u tohoto nového produktu. Poté přibližuje model spoření na důchod IRA (Individual Retirement Arrangement), který funguje v USA. Tento individuální důchodový účet umožňuje jednotlivcům investovat části příjmů před zdaněním, které jsou pak zdaněny až při vystoupení ze systému (tzv. odložená daň). Graf dokládá zhodnocení českých transformovaných fondů za období 1995-2018. -- Více o plánech na finanční zajištění na stáří viz s. 56-57.

Daniel Sejrek

Současný vývoj v oblasti panevropského osobního penzijního produktu

Pojistný obzor, Sv. 2021, č. 3, s. 16-19

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2019/1238 o panevropském osobním penzijním produktu (PEPP) nabyde účinnosti 22.3.2022. Jeho cílem je položit základy pro bezpečnější, nákladově efektivnější a transparentní trh dobrovolných penzijních úspor spravovaných v celoevropském měřítku. Nařízení má také pomoci řešit demografickou krizi, doplnit stávající penzijní produkty a nasměrovat kapitál k evropským dlouhodobým investicím do reálné ekonomiky. Příspěvek přináší charakteristiku PEPP, autor zdůrazňuje, že většina práv a povinností týkajících se nového penzijního produktu je upravena nařízením o PEPP a jeho přímo použitelnými prováděcími předpisy. Nicméně některé dílčí otázky je nutno upravit v tuzemské legislativě prostřednictvím návrhu zákona o PEPP (sněmovní tisk č. 1145). Autor tento návrh zákona, který byl vládou přijat v lednu 2021, stručně přibližuje. - Poznámky. Plný text dostupný z: <http://www.pojistnyobzor.cz/archiv>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovnictví

Sv. 98, (2021) č. 3

Pojišťovnictví zažilo postkoronavirový pokles tempa růstu a v létě tornádo (s. 6-7); Novinky v evidenci skutečných majitelů (s. 11-15) a anglický překlad na s. 46-50; Současný vývoj v oblasti panevropského osobního penzijního produktu (s. 16-19); Co přináší připravovaná evropská regulace umělé inteligence (s. 20); Praktické zkušenosti s implementací IFRS 17 v českých pojišťovnách (s. 21-25); Aktuality povinného ručení 2021 (s. 28-31); Povodňové riziko v ČR a vývoj nástrojů pro jeho kvantifikaci (s. 32-35); Kybernetická bezpečnost jako businessová příležitost (s. 36-37).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Wolfgang Kloppenburg

Are real estate prices evolving into an asset price bubble? [elektronický zdroj]

Přerůstají ceny nemovitostí v bublinu cen aktiv?

Acta VSFS, Vol. 15 (2021), No. 1, p. 36-48

Finanční krize, která vypukla v r. 2008, byla odstartována pádem investiční banky Lehman Brothers. Po celém světě došlo k prasknutí realitní bubliny a k dalším hospodářským dopadům. Centrální banky spustily výrazně expanzivní měnovou politiku, přičemž ceny nemovitostí v následujících letech prudce rostly. Je zřejmé, že trhy s nemovitostmi mohou být jedním ze zdrojů finanční nestability. Autor v článku analyzuje ceny nemovitostí ve vybraných zemích OECD a v Německu a dochází k závěru, že se v některých zemích a vybraných německých městech objevují známky cenové bubliny. Vzhledem k nízkému zadlužení domácností v Německu však zatím nehrozí problémy. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Acta_VSFS_1_2021.pdf

Silvie Lukavcová

Vloni bylo postaveno přes 19 tisíc bytů v rodinných domech

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 7-8, s. 22

Statistický pohled na výsledky bytové výstavby v Česku za r. 2020. Autorka uvádí, že meziročně se počet dokončených bytů v rodinných domech mírně snížil (19.218 bytů, což představuje více než 55 % ze všech nově dokončených bytů), i přesto se ale r. 2020 stal druhým nejúspěšnějším v uplynulém desetiletí. Průměrná náklady na jeden byt v rodinném domě se vyšplhaly na 3,75 mil. Kč, což je nejvyšší hodnota za celé sledované období od r. 1999. Je doložen trend snižování energetické náročnosti nových domů. Grafy dokládají počty dokončených rodinných domů v r. 2020 v jednotlivých krajích a porovnání počtu dokončených rodinných domů podle typu konstrukce mezi roky 2000 až 2020.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Rasa Miežienė, Sandra Krutulienė, Boguslavas Gruževskis

Identifying the main determinants of part-time employment in EU countries [elektronický zdroj]

Identifikace hlavních činitelů zaměstnanosti na částečný úvazek v zemích Evropské unie

Národohospodářský obzor, Vol. 21, No. 2 (2021), p. 151-171

Autoři analyzují zaměstnávání na částečný úvazek v 28 členských zemích EU (tj. včetně Velké Británie) v letech 2007-2018 spolu s faktory, které zaměstnanost na částečný úvazek ovlivňují. Identifikovány byly tři skupiny faktorů: cyklické, politické a institucionální a strukturální. Použita byla metoda regresní analýzy. Predikovat míru zaměstnanosti na částečný úvazek je podle autorů možné na základě průměrné roční mzdy, zdanění zaměstnanců s nízkými příjmy, výdajů na děti vzhledem k HDP i dalších faktorů. Významný je také vliv cyklických faktorů, konkrétně výše HDP na obyvatele a míry nezaměstnanosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2021-0007>.

Ladislav Jouza

Kurzarbeit - nová právní úprava příspěvku při částečné práci

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 16, (2021) č. 9, s. 3-5

Do zákona o zaměstnanosti byla novelou č. 248/2021 Sb. vložena nová ustanovení § 120a až 120f, ve kterých jsou uvedeny podmínky pro přiznání příspěvku v době částečné práce. Dosavadní § 115 upravující příspěvek v době částečné nezaměstnanosti byl zrušen. Článek informuje o délce možného pobírání příspěvku v době částečné práce zaměstnavatelem, podmínkách pro vznik nároku na příspěvek a jeho poskytnutí, o výši příspěvku a jeho výplatě zaměstnancům i o možném vracení příspěvku úřadu práce. -- K úpravě pracovní doby při částečné práci viz s. 25-27, praktická řešení viz s. 28-29.

By Lasse Brune, Eric Chyn, and Jason Kerwin

Pay me later : savings constraints and the demand for deferred payments

Zaplat' mi později : omezení při spoření a poptávka po odkládání výplaty

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 7, p. 2179-2212

Ekonomická teorie standardně předpokládá, že lidé (zaměstnanci) preferují, když obdrží své peníze co nejdříve, jak ale dokládá článek, za určitých podmínek (zejména v rozvojových zemích) toto neplatí. Konkrétně je v článku analyzováno speciální opatření, které umožnilo části pracovníků v Malawi nechat si odložit bezúročně část výplaty na později. Ze strany zaměstnanců šlo o formu spoření. Opatření bylo velmi oblíbené, zejména kvůli nedostatku jiných vhodných forem spoření. Později se ukázalo, že lidé, kteří se zúčastnili, peníze investovali do vylepšení bydlení. - Poznámky.

Kateřina Randlová

Problematické aspekty agenturního zaměstnávání optikou nejvyšších soudů

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 13-14, s. 502-504

Autorka v článku upozorňuje na konkrétní prvky agenturního zaměstnávání, jejich dodržování v praxi přináší potíže a kterými se v nedávné době zabývaly nejvyšší instance soudů v ČR a v EU. Věnuje se problematice dohody o dočasném přidělení zaměstnance agentury práce a jejím náležitostem, zajištění rovných mzdových podmínek pro dočasně přidělené zaměstnance agentury práce, dočasnému charakteru přidělení zaměstnance, zastřenému zprostředkování zaměstnání a zastírání závislé práce. - Poznámky.

Mélanie Coueffe

Skills and intersectoral labour reallocation in the aftermath of the COVID-19 crisis

[elektronický zdroj]

Dovednosti a přesouvání pracovní síly mezi sektory v důsledku pandemie nemoci covid-19

Trésor-economics, No. 287 (2021), p. 1-12

Analýza dopadu pandemie nemoci covid-19 na francouzský pracovní trh se zaměřením na přesun pracovníků mezi sektory. Očekává se návrat zaměstnanců do stejných sektorů, kde působili před pandemií, k určitým přesunům však může dojít vlivem změn, které přetrvávají (práce na dálku, omezení služebních cest, aj.). Vybraná odvětví, která se potýkala s nedostatkem zaměstnanců již před pandemií (IT, zdravotnictví, aj.), si personálně příliš nepolepší kvůli neřešeným příčinám této situace. Usnadnit

přechod mezi odvětvími by měl francouzský zákon "Career Choice Act" z r. 2018 spolu s plánem obnovy a dalšími nástroji. Součástí článku je i analýza kompatibility dovedností potřebných v sektorech, kde došlo k poklesu pracovních míst, a v sektorech, kde došlo k růstu. - Poznámky. -- Článek je dostupný i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Tresor_economics_287_2021.pdf.

Jan Sedláček and Martin Zelenka

The effects of education-job (mis)match on the earnings of graduates in the Czech Republic [elektronický zdroj]

Vliv (ne)souladu mezi vzděláním a požadavky pracovního trhu na výdělky absolventů v České republice

Národohospodářský obzor, Vol. 21, No. 2 (2021), p. 105-150

Autoři v článku s využitím dat z průzkumů Reflex a Absolvent a údajů ČSÚ a Eurostatu zjišťují, do jaké míry má (ne)soulad mezi dosaženým vzděláním a požadavky trhu práce vliv na výši mezd a platů u absolventů v období 4-5 let po dokončení studia. Potvrzen byl negativní vliv překvalifikace na výši výdělků. Objevují se dále mj. rozdíly mezi absolventy podle oborů studia. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2021-0006>.

Saadia Zahidi

The jobs of tomorrow

Zaměstnání zítřka

Finance & development, Vol. 57, (2020) No. 4 (December), p. 26-27

Příspěvek vychází ze zprávy "Future of Jobs Report 2020" a zaměřuje se na rušivé dopady spojené s pandemií nemoci covid-19 na trhy práce a v širším kontextu na dlouhodobé technologické trendy ovlivňující pracovní místa. Autorka formuluje pět zjištění, která vyplývají ze současné situace: automatizace se v rámci pracovních míst projevuje rychleji, než se očekávalo, za pět let bude rozdělení práce mezi lidi a stroje vyrovnané (odhaduje se náhrada 85 milionů pracovníků stroji); rozvoj trhu práce a jeho robotizace dá vzniknout 97 milionům nových pracovních míst; nejvyhledávanějšími schopnostmi v r. 2025 má být analytické myšlení, kreativita a flexibilita; veřejný sektor má podporovat zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci ohrožených skupin pracovníků; digitalizace pracovního procesu podpoří rozšíření práce na dálku. Příložený graf znázorňuje posouvání priorit významu jednotlivých schopností a dovedností, tabulka ilustruje zvyšování a snižování poptávky po konkrétních zaměstnáních v následujících pěti letech z pohledu zaměstnavatelů.

Marie Salačová

Vyúčtování pracovních cest

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 7-8, s. 30-33

Základní právní úprava poskytování náhrad cestovních výdajů při pracovních cestách zaměstnanců je obsažena v sedmé části zákoníku práce. Autorka upozorňuje na skutečnost, že nově zaměstnanec nemůže zaměstnavatele zprostit povinnosti poskytnout mu mzdu, plat, odměnu z dohody a jejích náhrady, odstupné, odměnu za pracovní pohotovost a náhradu výdajů příslušejících zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce. Identifikuje některé okolnosti, které mohou mít vliv na výpočet cestovních náhrad při pracovních cestách (počátek a konec pracovního výkonu, poskytování záloh a vyúčtování náhrad, zákonem stanovené povinné lhůty, možnost vyúčtovat více pracovních cest na jeden tiskopis, vyúčtování záloh a výdajů při zahraničních pracovních cestách, zaokrouhlení částek v české měně a neprokázání výdajů). Součástí příspěvku je vzor dohody o sjednání delší doby než 10 pracovních dní ode dne předložení písemných dokladů zaměstnancem.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 69, (2021) č. 9

Chráněný účet pohledem nových povinností plátců mzdy a jiného příjmu povinného (s. 11-15); Ochrana oznamovatelů: vývoj a výhled (s. 16-18); Vysílání zaměstnanců v rámci EU: VIII. Finsko, Řecko (s. 26-30); K možnostem zaměstnavatele odměňovat výhodněji zaměstnance - rodilé mluvčí

(s. 31-34); Chyby zaměstnavatele při plnění oznamovací povinnosti ve zdravotním pojištění a jejich náprava (s. 35-38); Odstoupení zaměstnavatele od konkurenční doložky - nález ÚS sp. zn. II. ÚS 1889/19 (s. 43-46); Využití chatbotů v praxi HR (s. 47-52).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 16, (2021) č. 9

Kurzarbeit - nová právní úprava příspěvku při částečné práci - č. 248/2021 Sb. (s. 3-5); Podpora v nezaměstnanosti - změny (s. 6-7); Přejedání práva určit si nástup dovolené ze zaměstnavatele na zaměstnance (s. 14-16); Pracovní smlouva (s. 18-22); Krácení dovolené pro neomluvené absence - nově a mírněji (s. 23-24); Úprava pracovní doby - podmínky pro příspěvek při částečné práci (s. 25-27); Bezpečnost práce - nový zákon č. 250/2021 Sb. (s. 30-33); Skončení pracovního poměru - správné postupy (s. 34-36); Podnikání zaměstnance a nehmotný majetek - změny (s. 45-47); Zdravotní pojištění a "státní kategorie" po část kalendářního měsíce (s. 52-55); Pojistné - daňové a nedaňové výdaje (s. 60-62); Výdaje na reprezentaci a osobní potřebu (s. 63-65); Nájem a nájemní smlouva u veřejně prospěšných poplatníků (s. 66-69); Omezení výdělečné činnosti úředníků ÚSC (s. 74-77).

Právo

Michal Králík

Aktuální rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky dotýkající se znalecké činnosti v oblasti oceňování. 2. část

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 27, (2021) č. 1-2, s. 4-14

Pokračování článku navazuje na problematiku znalecké činnosti v oblasti oceňování z pohledu aktuální rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. První část článku autor věnoval jednotlivým speciálním oblastem věcných práv, ve druhé části probírá některé obecnější závěry Nejvyššího soudu vztahující se ke znalecké činnosti. Rozebírá mimo jiné způsoby řešení rozporů znaleckých posudků a procesní postupy uplatňované v civilním řízení ve vztahu ke znaleckému dokazování. - Poznámky.

Michal Malaník

Důvodové zprávy a úmysl zákonodárce : teoreticko-empirický pohled

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 29, (2021) č. 2, s. 325-343

Článek přibližuje pojem důvodová zpráva z teoretického i empirického pohledu a jeho provázanost s konceptem "úmysl zákonodárce". Věnuje se důvodovým zprávám jakožto možnému zdroji informací ohledně pracovního procesu autorů normativních textů - legislativců, kteří vytvářejí právní předpisy. Ty umožňují blíže objasnit motivace navrhovatele normativního textu a jeho záměry. Autor upozorňuje na základní diskutované problematické body úmyslu zákonodárce a předkládá kritiku myšlenek odmítajících existenci úmyslu zákonodárce v moderních systémech zastupitelské demokracie. Přichází také s originálními empirickými zjištěními vycházejícími z informací, které byly získány v rámci výzkumu tvorby práva v ČR. Cílem prováděného výzkumu bylo identifikovat a částečně objasnit jednotlivé formální i neformální faktory, které proces psaní právního předpisu a jeho výslednou podobu ovlivňují. - Poznámky.

Roman Šafář

Elektronická identita u chytrých smluv a hospodářská soutěž

Obchodní právo, Sv. 30, (2021) č. 7-8, s. 24-30

Článek se zabývá otázkami určení identity a elektronické identifikace z pohledu transakcí prováděných prostřednictvím chytrých smluv a také, zda toto určení postačuje k zajištění férového, ideálně ničím nedeformovaného prostředí hospodářské soutěže. - Poznámky.

Enter the cleaner : fighting fraud

Dát věci do pořádku : boj proti podvodům

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9259, p. 17-18

O vzniku nového Úřadu evropského veřejného žalobce (European Public Prosecutors' Office, EPPO), který zahájil činnost 1. června 2021 a jehož úkolem je chránit peníze evropských daňových poplatníků. V článku je představeno fungování úřadu i některé typy finanční kriminality, kterými se

úřad může zabývat (mj. daňové úniky či zneužívání dotací) s odkazy na konkrétní případy (některé z nich se týkají i České republiky). Dále je v článku diskutováno, zda a jak si nový úřad může udržet politickou nezávislost.

Jan-Philipp Günther-Burmeister

Europäische Verordnungsentwürfe zur Regulierung Künstlicher Intelligenz

Návrh evropského nařízení o regulaci umělé inteligence

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 33, S. 1858-1862

Evropský parlament společně s Evropskou komisí rozpracoval návrh na evropské nařízení o regulaci umělé inteligence. Pro systémy řízené umělou inteligencí s vysokým rizikem by napříště měla platit přísnější opatření a předpoklady, které budou muset být splněny, než dojde k jejich uvedení na trh. Ačkoliv do doby, než projde návrh tzv. trialogy a shodnou se na něm všechny instituce EU, může uplynout ještě dlouhá doba, návrh již teď vyvolává řadu otázek, například s ohledem na problematiku odpovědnosti. Příspěvek přináší souhrn aktuálních návrhů, včetně definice systému s vysokým a normálním rizikem. Hovoří se rovněž o navrhovaném sankčním mechanismu i dozorovém systému. - Poznámky. – Shrnutí na s. M11.

Bob Michel

International Association of Tax Judges webinar : tax courts and the interpretation of plurilingual tax treaties

Webinář Mezinárodní asociace daňových soudců : daňové soudy a interpretace vícejazyčných daňových smluv

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 6, p. 268-276

Ze všech bilaterálních daňových smluv podepsaných v letech 1960-2016 jich byly více než tři čtvrtiny uzavřeny ve dvou a více jazycích. V důsledku drobných jazykových odlišností může dojít k chybné interpretaci smluv. Článek shrnuje obsah webináře pořádaného Mezinárodní asociací daňových soudců, který se konal v lednu 2021, jehož tématem byla interpretace vícejazyčných daňových smluv a jejich využívání soudy. Během webináře byly prezentovány i konkrétní zkušenosti z různých zemí (Velká Británie, Francie, Polsko, Kanada). - Poznámky.

Jakub Backa

Lehkomyslný přístup dlužníka jako důvod neúspěšného oddlužení

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 13-14, s. 473-478

Zkoumání lehkomyslného přístupu dlužníka je významným regulačním mechanismem během celého procesu oddlužení. Článek blíže analyzuje otázku lehkomyslného přístupu dlužníka v průběhu insolvenčního procesu. Autor nejprve rozebírá pojem "lehkomyslného a nedbalého přístupu" dlužníka a vztah tohoto pojmu k častěji zkoumanému pojmu "sledování nepoctivého záměru" dlužníka. Dále se věnuje rozčlenění jednotlivých časových okamžiků, ke kterým je lehkomyslnost posuzována (do schválení oddlužení, do splnění oddlužení, v okamžiku rozhodování soudu o splnění oddlužení). Poté charakterizuje případy z praxe, které představují jakési typizované skutkové podstaty dlužnické lehkomyslnosti (zamlčení věřitelů a majetku, zatajení příjmů, neplnění informační povinnosti, maření zpeněžení, neplacení záloh na odměnu insolvenčního správce). Autor zdůrazňuje, že cílá soudní praxe rozvíjí a redefinuje posuzování lehkomyslnosti v chování dlužníka, do budoucna by ale bylo vhodné některé interpretační nejasnosti legislativně vyjasnit. - Poznámky.

Michal Petr

Návrh zákona o transpozici Směrnice ECN+

Antitrust, Sv. 2021, č. 1, s. 5-14

Evropská směrnice č. 2019/1/EU (ECN+) měla zásadním způsobem posílit postavení národních soutěžních úřadů a rozšířit jejich pravomoci a nezávislost. Článek přináší podrobnou analýzu návrhu novely zákona o ochraně hospodářské soutěže, který má tuto směrnici transponovat do českého práva (sněmovní tisk 1041). Autor probírá jednotlivé skupiny požadavků obsažených ve směrnici, uvádí, jaké legislativní změny by za tím účelem měly být v českém právu provedeny, a hodnotí, do jaké míry obsah návrhu novely těmito předpoklady odpovídá. Dochází k závěru, že potenciál pozitivních změn, ke kterým mohlo v českém soutěžním právu díky směrnici dojít, zůstává nenaplněn. Návrh např.

vůbec nepočítá se změnami v zákoně o působnosti ÚOHS s cílem posílit nezávislost národních soutěžních orgánů. Krátce také přibližuje další navržené změny zákona č. 143/2001 Sb., obsažené v jiných právních předpisech. - Poznámky. -- Návrh novely nebyl v září 2021 dosud PS projednán.

Robert Zbíral

Návrhy zákonů v meziresortním připomínkovém řízení : zásadní fáze legislativního procesu, nebo přehlídka malicherných podnětů?

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 29, (2021) č. 2, s. 261-289
Jednou z nezbytných součástí exekutivní fáze normotvorby je široká konzultace připravovaných návrhů, sloužící k zvýšení odpovědnosti veřejné správy a zajištění zásad dobré správy a vládnutí, ve formě vnějšího (meziresortního) připomínkového řízení. Cílem příspěvku je podrobný rozbor průběhu a dopadů meziresortního připomínkového řízení (MPŘ). Autor nejprve krátce představuje podobu připomínkových řízení v zahraničí (Německo, Maďarsko, Polsko, Slovensko, Spojené království), poté detailně analyzuje formální rámec MPŘ k návrhům zákonů v ČR a jeho praktické fungování. Dále prezentuje empirickou analýzu průběhu a výsledků připomínkových řízení 623 návrhů zákonů předložených mezi lety 2010 až 2016 se zaměřením na úlohu jednotlivých subjektů do nich zapojených, zvláště pak ministerstev. Přibližuje dopady MPŘ na podobu návrhů zákonů a v závěru formuluje návrhy na změny v organizaci připomínkového řízení. - Poznámky.

Michal Pospíšil

Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem : některé aspekty

Obchodní právo, Sv. 30, (2021) č. 7-8, s. 47-55

Článek se zabývá některými aspekty smlouvy o dílo, když je výsledkem (event. částečným výsledkem) splnění smlouvy nehmotný statek. Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem je specifická pro vlastní povahu nehmotného díla oproti dílu s hmotnou podstatou. Článek též částečně srovnává současnou právní úpravu obsaženou v občanském zákoníku s předchozí právní úpravou, tj. v občanském zákoníku z r. 1964, a zejména pak se zákoníkem obchodním. Poukázáno je na některé mezery aktuální právní úpravy a jsou nastíněny možnosti jejich vyplnění jak judikatorním výkladem, tak zejména vhodně připravenou smlouvou. - Poznámky.

By Tal Gross, Raymond Kluender, Feng Liu, Matthew J. Notowidigdo, and Jialan Wang

The economic consequences of bankruptcy reform

Ekonomické dopady reformy v oblasti insolventci

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 7, p. 2309-2341

Ve Spojených státech se v průběhu několika desetiletí několikanásobně zvýšil počet spotřebitelských insolventci, což podnítilo v r. 2005 přijetí zákona "Bankruptcy Abuse Prevention and Consumer Protection Act" (BAPCPA), který vedl ke zvýšení nákladů a administrativní náročnosti spojených s vyhlášením úpadku. Cílem bylo omezení insolventci. Autoři v článku analyzují dopady BAPCPA na počet insolventci a na úvěrové náklady v USA. - Poznámky.

David Rada

Úspěšnost Celní správy ČR v soudních řízeních správních

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 7-8, s. 16-17

Informace o výsledcích celní správy v oblasti správního soudnictví v návaznosti na článek z č. 6/2019 a nové analýzy z let 2019 a 2020. Snahy o zvyšování úspěšnosti (seznamování s judikaturou v rámci útvarů celní správy), podíly procesních vad na neúspěšných soudních sporech v letech 2007-2012, 2013-2018 a 2019 a 2020. Eliminace procesních vad a přínosy reorganizace celní správy pro odstraňování procesních vad.

Alexander Birnstiel, Jochen C. Hegener

Verschärfte Ermittlungsbefugnisse deutscher Kartellbehörden : umfassende Auskunftsverlangen und Mitwirkungspflichten bei Durchsuchungen

Zpřísnění vyšetřovacích pravomocí německých kartelových orgánů : rozsáhlé žádosti o informace a povinnost spolupracovat při vyhledávání

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 31, S. 1724-1732

Evropská směrnice ECN+ (o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech

tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, č. 2019/1/EU) si klade za cíl posílit vynucování spravedlivé hospodářské soutěže prostřednictvím antimonopolních úřadů jednotlivých členských států EU a jejím záměrem je mimo jiné sladit výsledky šetření na mezinárodní úrovni. Německo jednotlivé specifikace naplnilo prostřednictvím implementace 10. novely zákona proti omezování hospodářské soutěže. Podle ní se německé podniky budou muset podrobit určitým změnám, např. při řízení o ukládání pokut nebo při spolupráci během šetření, která bude nyní významně posílena a stane se povinnou. Příspěvek shrnuje změny, které z novely vyplývají, autoři v něm dále zkoumají možné dopady nových ustanovení a formulují budoucí prognózy, včetně doporučení, jak by se měly jednotlivé podniky na vyšetřování úřadů připravit. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Lukáš Kollert

Výjimečný stav a jeho regulace v právním státě

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 29, (2021) č. 2, s. 227-260
Obsáhlá studie se věnuje problematice řešení krizí v kontextu právního státu a zkoumá pojem výjimečného stavu i kontroverze s ním spojené. Představuje možné způsoby reakce veřejné moci na krizové situace a posuzuje jejich přednosti a nedostatky. V návaznosti na toto hodnocení autor argumentuje, že zakotvení výjimečného stavu v pozitivním právu je řešením, které přináší v případě vhodné regulace nejlepší rovnováhu mezi uvedenými protichůdnými požadavky. V další části de lege ferenda předvádí dvoustupňový návrh na úpravu výjimečného stavu a formuluje obecné principy jeho řádné regulace. Návazně hledá odpověď na otázku, v jakých krizových situacích lze pokládat překročení pozitivního práva za ospravedlnitelné a na základě jakých právních důvodů. - Poznámky.

Daniella Sarah Sotolářová

Zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce a ochrana finančních zájmů EU

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 13-14, s. 478-486

Od začátku června 2021 vyvíjí činnost Úřad evropského veřejného žalobce (European Public Prosecutor's Office, EPPO), který je prvním orgánem EU činným v trestním řízení. Pro členské státy EU je nově zaveden režim vedení trestního řízení o trestných činech proti finančním zájmům EU. Příspěvek představuje ochranu finančních zájmů EU trestněprávní cestou a podrobněji rozebírá roli EPPO při této ochraně. Zaměřuje se na východiska činnosti EPPO (nařízení č. 2017/1939 a směrnice č. 2017/1371/EU), přínosy a problematické aspekty zřízení EPPO a na právní zakotvení trestných činů proti finančním zájmům EU. Autorka zdůrazňuje, že prosazení jednotné skutkové podstaty podvodu poškozujícího finanční zájmy EU a souvisejících trestných činů ve všech členských státech poskytuje dobrý základ pro harmonizaci trestního práva hmotného v oblasti ochrany finančních zájmů, nicméně jako zásadní se jeví reálná harmonizace vnitrostátních právních úprav. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Martin O'Connell, Áureo de Paula, Kate Smith

Preparing for a pandemic : spending dynamics and panic buying during the COVID-19 first wave Příprava na pandemii : dynamika spotřebitelských výdajů a nákupní horečka během první vlny covid-19

Fiscal studies, Vol. 42, (2021) No. 2, p. 249-264

Bližší pohled na dopady pandemie nemoci covid-19 a souvisejících obav z omezení pohybu a rostoucí poptávky po zboží na dynamiku spotřebitelských výdajů ve Velké Británii. Autoři za pomoci dat ze skenování nákupního chování britských domácností dokládají dynamiku nákupů rychloobrátkového spotřebního zboží v průběhu první vlny pandemie. Upozorňují na výrazné vrcholy poptávky po zboží poháněné tím, že mnoho domácností nakupovalo častěji, než je obvyklé. Zároveň se potvrdil jen mírný nárůst průměrného množství zboží na jeden nákup. Dále autoři identifikují kategorie spotřebního zboží, které primárně způsobily nárůst výdajů, a zjišťují, že vytváření zásob se stalo rozšířeným jevem mezi různými socioekonomickými skupinami domácností (vysokopříjmová skupina zvýšila nakupování v průměru o 54 %, domácnostem s nižšími příjmy nákupy narostly o 33 %). - Poznámky.

Účetnictví

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví v praxi

Sv. 25, (2021) č. 7-8

DPH u tuzemských obchodních transakcí IV - daňové doklady (s. 7-10); Náklady, jejich vykazování, sledování a řízení - I. část (s. 11-16); Dlouhodobý hmotný majetek v účetních závěrkách obchodních společností (s. 17-22); Oceňování majetku v účetnictví (s. 23-26); Odvodové zatížení fyzických osob (s. 27- 39); Zaměstnavatelé a vzniklá škoda ve zdravotním pojištění (s. 51-53).

Veřejná správa

Kamil Jelínek

Jak zákon o kybernetické bezpečnosti dopadá na zadavatele a veřejné zakázky?

Veřejné zakázky, Sv. 2021, č. 4, s. 27-30

Zadavatelé jsou při zadávání veřejných zakázek na informační a komunikační technologie (IT) nuceni dodržovat mimo jiné i zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti. Jeho závaznost a povinnost zákonné aplikace pro zadavatele nicméně není v praxi jednoznačná. Autor doporučuje, aby zadavatelé mající v úmyslu při zadávání veřejné zakázky zohlednit bezpečnostní opatření Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) nejprve posoudili, zda jsou tzv. povinnými subjekty ve smyslu § 3 písm. c) až f) zákona č. 181/2014 Sb., případně zda provedli tzv. samourčení. Následně by měli provést důslednou analýzu rizik, včetně hodnocení a stanovení přiměřených opatření (omezující zadávací podmínka v zadávací dokumentaci). Zadavatel musí být schopen vysvětlit jejich nezbytnost a přiměřenost pro zajištění cíle bezpečnostních opatření. - Poznámky.

Jan Surý

Proč je změna "nabídkotvorného" údaje vždy nedovolená a co změnou "nabídkotvorného" údaje není

Veřejné zakázky, Sv. 2021, č. 4, s. 43-45

Změna "nabídkotvorného" údaje v rámci zadávání veřejných zakázek je vždy změnou nedovolenou, protože se jedná o předložení nové nabídky. Článek přináší teoretickou úvahu nad definováním pojmu "nabídkotvorný" údaj a na konkrétních příkladech, které se objevily v rozhodovací praxi předsedy ÚOHS, vymezuje situace, kdy se jedná o změnu "nabídkotvorného" údaje a kdy o takový postup nejde. Autor zdůrazňuje, že o změnu nedovolenou se bude jednat při změně nabídkové ceny.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 27, (2021) č. 9

Jak mohou obce na svém území podpořit živnostníky? Především jim neklást zbytečné překážky (s. 13-14); NRB pomůže s přípravou EPC projektů a ušetří finance - energeticky úsporné dotační projekty (s. 18-19); Nový stavební zákon: Které změny přináší a od kdy bude plně účinný? (s. 24); Veřejné budovy budou muset být v budoucnu úspornější (s. 26); Jak zlepšit vnitřní prostředí budov a zvýšit komfort uživatelů - hluk (s. 30); Změna klimatu je rychlejší, než se čekalo, varují vědci (s. 38); Věková diverzita se většinou institucí vyplácí (s. 39); Tajemník je jako trychtýř mezi politickým zadáním a úřadem, který úkol splní - rozhovor s Jaromírem Zajíčkem, tajemníkem magistrátu města Děčína (s. 44-45).

Veřejná správa**Sv. 32, (2021) č. 8**

Veřejná prostranství hrají nezastupitelnou roli (s. 4-5); Veřejný prostor pohledem Tomáše Hudečka (s. 6-7); Kvalita veřejného prostoru je vizitkou každého města (s. 8-9); Pocitové mapy ukazují, jak se lidé cítí ve svém okolí (s. 10); Architektonické soutěže jsou zárukou dobrých řešení (s. 11); Systém modro-zelená infrastruktura má budoucnost? (s. 12); Jan Herget: Cestovní mapa je přepsaná (s. 14-17); Housing Ready a Housing First pomáhá lidem v nouzi (s. 18-19); Pracovní právo: Jak nově spočítat dovolenou? (s. 20-21); Jak je to s nevyčerpanou dovolenou u uvolněného člena zastupitelstva, když se vrací ke svému zaměstnavateli? (s. 22-23); David Sláma: Webináře přispívají k rozvoji veřejné správy (s. 24-25); Webinář: prostor pro inovace a kreativitu zadavatelů (s. 26); Elektronická identita: Důležitá vlastnost v digitálním světě (s. 30-31); Politika na unijní úrovni musí nevyhnutelně zohledňovat širší pohled na soudržnost (s. 32-33); Konference Etika v praxi? Postavit se na stranu odvážných (s. 34-35); Collaborative Public Management: Participace při správě věcí veřejných (1. část) (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet

By C. Kirabo Jackson, Cora Wigger, and Heyu Xiong

Do school spending cuts matter? : evidence from the Great Recession**Záleží na výdajových škrtech ve školství? : poznatky z Velké recese**

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 2, p. 304-335

Autoři zkoumají dopady poklesu výdajů ve školství, ke kterým došlo v několika amerických státech v důsledku Velké recese, na vzdělávací výsledky žáků. Pokles výdajů na žáka korespondoval se zpomalením růstu úspěšnosti v testech, přičemž výsledky se mj. lišily i podle příčin, které vedly k omezení výdajů. - Poznámky.

Martin Gorčák and Stanislav Šaroch

Impact of fiscal institutions on public finances in the European Union : review of evidence in the empirical literature [elektronický zdroj]**Vliv fiskálních institucí na veřejné finance v Evropské unii : přehled poznatků z empirické literatury**

Národohospodářský obzor, Vol. 21 (2021), No. 2, p. 215-232

Autoři v článku na základě kritického zhodnocení literatury posuzují vliv rozpočtových institucí na veřejné finance v zemích EU. Bylo mj. zjištěno, že fiskální pravidla pozitivně přispěla k fiskální udržitelnosti a že díky fiskálním institucím došlo ke snížení procykličnosti fiskálních politik v EU. K nejčastěji používaným metodám patří v této výzkumné oblasti fiskální reakční funkce. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2021-0010>

Martin Mana

Za deset let 35 miliard

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 7-8, s. 33-35

Statistický pohled na veřejné financování výzkumu v oblasti zdravotnictví v ČR v r. 2019. Autor uvádí, že největší část veřejných prostředků dlouhodobě směřuje do výzkumu v oblasti zdraví prováděného na vysokých školách. Krátce také porovnává výši státních investic do výzkumu v oblasti lékařských věd v přepočtu na jednoho obyvatele mezi evropskými státy (v ČR je částka 16 eur na obyvatele). Grafy dokládají objem státních výdajů na výzkum v oblasti zdravotnictví od r. 2015 do r. 2019, typy příjemců financí ze státního rozpočtu v r. 2019 a porovnání státních výdajů na medicínský výzkum v r. 2019 mezi vybranými vyspělými státy. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Statistiky o zdraví na s. 24-39.

Zdravotnictví

Sonja Álvarez, Jürgen Salz, Silke Wettach

Verteidigung gegen Virus X

Obrana proti viru X

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 29, S. 26-28

Závod proti mutacím koronaviru běží. A přestože jedna pandemie ještě nebyla poražena, je třeba učinit opatření pro další. USA spoléhají na národní strategie. Německo stále váhá. To může stát životy.

Romana Lojková

Výdaje na zdraví z vlastních kapes neustále rostou

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 7-8, s. 26-27

V r. 2019 dosáhly v ČR celkové přímé výdaje domácností na zdravotní péči 62,1 mld. Kč a tvořily 13 % celkových výdajů na zdravotní péči. Meziroční nárůst výdajů byl nejvyšší za posledních deset let (8 %). Nejvýrazněji se na něm podílely výdaje domácností za léky a služby nehranené z veřejného zdravotního pojištění. Průměrný Čech utratil v r. 2019 za zdravotní péči 6 tisíc korun. Graf přináší porovnání celkových výdajů za léky na jednoho obyvatele ČR za období 2010-2019. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Statistiky o zdraví na s. 24-39.

Životní prostředí

Julien Grosjean, Éric Duédal

Climate strategies in the Nordic countries [elektronický zdroj]

Klimatické strategie severských zemí

Trésor-economics, No. 285 (2021), p. 1-11

Státy severní Evropy (Dánsko, Finsko, Island, Norsko, Švédsko) zažívají bezprecedentní nárůsty teplot. V reakci na klimatickou krizi přijaly severské země strategie na omezování uhlíkových emisí, které jsou oproti jiným státům EU ambicióznější a byly přijaty daleko dříve. V určitých případech (Norsko, Island) jsou dopady těchto strategií a jednotlivých opatření na životní prostředí nicméně smíšené. V příspěvku je analyzován přístup těchto států, včetně některých opatření, mj. uhlíkové daně. Ve zvláštním informačním boxu je popsána švédská reforma "green tax shift" z přelomu tisíciletí. - Poznámky. -- Tento článek je k dispozici i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Tresor_economics_285_2021.pdf.

Otakar Ungerman, Jaroslava Dědková

Current implementation of the circular economy in enterprises in the Czech Republic

[elektronický zdroj]

Realizace cirkulární ekonomiky v podnicích v České republice

Národohospodářský obzor, Vol. 21, No. 2 (2021), p.189-210

Autoři v článku prezentují výsledky šetření, jehož cílem bylo zjistit, do jaké míry se české podniky řídí cíli tzv. cirkulární (kruhové) ekonomiky. Z výsledků vyplývá, že 71 % firem o sobě tvrdí, že podnikají aktivní kroky ve směru ochrany životního prostředí nad rámec zákonných požadavků. Za nejdůležitější kroky považují podniky snižování spotřeby energie ve výrobě a dále pak mj. omezování odpadu a spotřeby materiálu. Nejvíce se uvedenými principy řídí automobilový průmysl. K výzkumu byly použity kvantitativní i kvalitativní metody, včetně analýzy související literatury. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Narodohospodarsky_obzor_2_2021_str_189-210.pdf.

Životní úroveň

Fleshing out the olive

Snaha Číny o společnou prosperitu a zmírnění nerovností

The Economist, Vol. 440, (2021) No. 9260, p. 60

Za nynějším bojem Číny proti internetovým monopolům či firmám nabízejícím soukromé doučování stojí pravděpodobně myšlenka společné prosperity, kterou se čínský prezident zabývá již několik let a

opakovaně ji zmiňuje ve svých projevech. Myšlenka společné prosperity není jasně definovaná, znamená ale boj proti nerovnostem a vyžaduje např. vybudování silnějšího systému sociálního zabezpečení a penzijního systému či rovnější přístup k veřejným službám. Výsledkem by mělo být rozdělení příjmů ve tvaru olivy (olive-shaped distribution). Plánována jsou i další opatření, jako např. posílení role daní v boji proti nerovnostem, a počítá se dokonce i např. s dary ze strany majetných technologických firem.

Eva Kovářová, Roman Vavrek

The occurrence of the preconditions for social exclusion in the Czech Republic : a basis for the planning of social prevention services [elektronický zdroj]

Výskyt předpokladů sociálního vyloučení v České republice : základ pro plánování služeb sociální prevence

Národohospodářský obzor, Vol. 21, No. 2 (2021), p. 173-188

V České republice žil v r. 2019 více než 1 milion lidí (12, 5 %) ohrožených chudobou. Ve srovnání s průměrem členských států EU vychází ČR relativně lépe, nicméně peněžní chudobu se stále nedaří snižovat. Jednou z příčin sociálního vyloučení jsou nízké mzdy. Autoři v článku prostřednictvím statistických metod zjišťují výskyt předpokladů, které v ČR přispívají k sociální chudobě. Identifikovány byly regiony, kde je pravděpodobnost nepříznivé situace vyšší, než jinde. Zjištění mohou pomoci ke zkvalitnění prevence a ke zlepšení podpůrných služeb pro tyto občany. - Poznámky.

Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Narodohospodarsky_obzor_2_2021_str_183-188.pdf.

Karina Doorley, Tim Callan, Michael Savage

What drove income inequality in EU crisis countries during the Great Recession?

Co pohánělo příjmovou nerovnost v zemích EU v období Velké recese?

Fiscal studies, Vol. 42, (2021) No. 2, p. 319-343

Autoři zkoumají dopad Velké recese z r. 2007 a souvisejících úsporných opatření státu na chudobu a nerovnost ve vybraných pěti státech EU (Portugalsko, Irsko, Itálie, Řecko a Španělsko), jejichž ekonomiky vyžadovaly nejrozsáhlejší fiskální konsolidaci. Zjišťují, zda v prostředí hluboké recese a výrazné fiskální konsolidace může dopad přímého přerozdělování v rámci daňové-dávkového systému kompenzovat nárůst příjmové nerovnosti vycházející z makroekonomických dopadů úsporných opatření a dalších tržních sil. Ukazují, že nárůst příjmové nerovnosti ve zkoumaném období nebyl poháněn dřívějšími demografickými trendy. Prudké změny v oblasti zaměstnanosti a mezd v období 2007-2013 byly identifikovány jako hlavní důvody rostoucí příjmové nerovnosti. Velkou úlohu ve stabilizaci čisté příjmové nerovnosti měl dávkový systém. - Poznámky.

Ostatní

Hana Kučerová

The influence of the quality of education on the knowledge economy : the Czech Republic in international comparison [elektronický zdroj]

Vliv kvality vzdělání na znalostní ekonomiku : Česká republika v mezinárodním srovnání

Acta VŠFS, Vol. 15 (2021), No. 1, p. 93-112

Vzdělání obyvatelstva má rozhodující vliv na úroveň hospodářského rozvoje, konkurenceschopnost dané země, kvalitu života obyvatelstva i výkonnost konkrétních firem. Autorka v článku provádí komparativní analýzu indikátorů kvality vzdělávání v ČR a v zahraničí (v Německu, Austrálii, na Novém Zélandu, v Rakousku, Polsku, Spojených arabských emirátech, v Andoře, na Slovensku a v Portugalsku). Dále je předložena SWOT analýza kvality vzdělávání v ČR spolu s doporučeními, jak tuto kvalitu jako rozhodující faktor znalostní ekonomiky posílit. Z problémů autorka poukazuje především na neexistující koncepci rozvoje vzdělávání v ČR, nedostatečné financování vzdělávání a vědy a výzkumu, zastaralou skladbu učiva, nedostačující napojení na soukromý sektor (spolupráce s firmami) a chybějící podporu učitelů. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/08/Acta_VSFS_1_2021.pdf.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 33**

Elektřina je nejdražší za 13 let, nastal čas šetřit - téma čísla (s. 10-17); Americký ekonomický zázrak byl založen na dravosti a velkém byznysu - seriál dějiny ekonomiky: nástup USA a nové mocnosti (s. 28-31); Nedostatek čipů ochromuje výrobu telefonů. Zákazníci čeká menší výběr a vyšší ceny - smartphony (s. 32-33); Restrikce srazily výnosy realitních fondů. Haly a sklady ale táhnou dál: zájem o nemovitostní fondy prudce vzrostl (s. 36-37); Osobní data Evropanů budou chráněna ve světě jako v EU: Evropská komise vypracovala vzory dodatků ke smlouvám, které mají bránit zneužití osobních dat americkými tajnými službami i v byznysu (s. 40-41); Podpora pro podnikatele postižené tornádem (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 34**

Přiliv chytrých mozků do Česka zbytečně brzdi byrokracie - téma čísla (s. 10-17); Po kůrovcové kalamitě přichází obrát, českým zpracovatelům chybí dřevo (s. 24-27); Příští rok bude rokem insolvenčí. V ohrožení jsou maloobchod i pracovní agentury (s. 30-33); Firmy mohou vypovědět konkurenční doložku bez udání důvodu, rozhodl soud: podniky od sjednané smlouvy mohou ustoupit, pokud usoudí, že znalosti odcházejícího zaměstnance na novém pracovišti pro ně neznamenaají hrozbu (s. 44-45); Kombinace home officu a kanceláře přináší pro firmy i lidi řadu rizik - hybridní model práce (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 35**

Soud zásadně mění trh pronájmů přes Airbnb (s. 8); Vývoz českých zbrojovek roste. Muniční továrny nestačí vyrábět - téma čísla o exportu zbraní z ČR (s. 10-17); Důležité je hlavně masivně očkovat - rozhovor s epidemiologem Petrem Smejkaem (s. 18-23); Koruna posílila, už smazala ztráty způsobené koronavirem (s. 24-26); Není materiál, stavby se zpozdí. Ceny bytů a domů zase porostou (s. 34-35); Konec "otce Monte"? Nejstarší banka světa stojí před zánikem: o Monte dei Paschi se zajímá italská UniCredit. Takřka po šesti letech by se tak uzavřela historie tohoto bankovního ústavu (s. 38-39); Digitální gramotnost Čechů je nízká. Neumějí vyhledat a vyhodnotit informace (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 36**

Zeman pohrozil vetem státního rozpočtu (s. 8) a související komentář na s. 6; Bitcoin se stává měnou Salvadoru (s. 8-9); Zájem o soukromé školy poroste. Nabídka je ovšem omezená - téma čísla (s. 10-17); Kolonialismus ponížil zámořský svět, zmodernizoval však jeho ekonomiku - seriál dějiny ekonomiky: Evropa si dělí svět (s. 32-35); Akciová anketa: experti věří čínským technologickým firmám (s. 38-39); E-shopy zaplatí více na DPH, ušetří však na administrativě: limit, do něhož je prodej zboží na dálku zatížený DPH, se snižuje na 10 tisíc eur, a to v součtu prodejů do všech zemí unie dohromady (s. 42-43); Průměrné mzdy ve druhém čtvrtletí rychle rostly (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 37**

Ceny elektřiny se zvedají, dolů nepůjdou (s. 8); Zisky bank v daňových rájích jsou mimořádné (s. 9); Bez práce je špatně, ale i nízká nezaměstnanost bolí - téma čísla přináší reportáž z regionu s nejnižší nezaměstnaností v ČR - okres Rychnov nad Kněžnou (s. 10-15); U daní v uplynulých 30 letech více než sliby politiků hrály roli ekonomický růst a krize - seriál o vlivu politiky na ekonomiku - proměna daní (s. 22-24); Elektromobilita zostří boje o zdroje. Česko nestíhá v bateriích ani v lithiu (s. 32-35); Bezpečnost placení na internetu mají zvýšit klony platebních karet - rozhovor s P. Polákem, šéfem Visa v ČR (s. 36-37); Google v Česku opět nezaplatil téměř žádné daně (s. 42-43); Krátkodobé pronájmy se musí danit jako příjmy z podnikání, rozhodl soud - z bytu se stává provozovna (s. 44-45); Míra inflace rychle roste napříč celou Evropou (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2021, č. 15-16**

Bohatí na krizi netratí: dolaroví milionáři objevují nové třídy aktiv včetně digitálních a zajímají se o dlouhodobou udržitelnost svých investic - téma čísla (s. 12-18); Česká válka: největší konflikt,

kterého se novodobé Česko účastnilo, se z Afghánistánu přesouvá domů. Udržíme v bouřlivých vlnách mezinárodní politiky dál pevný kurz a cíl? (s. 28-29); Cena války - infografika Afghánistán (s. 30-31); Fronta bez konce: cena transoceánské přepravy zboží zběsile roste. Na zvyšování tláčí rychlá obnova ekonomiky, nedostatek pracovníků i protipandemická opatření - mezinárodní obchod (s. 34-35); Jak Barcelona prohospodařila majlant - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-46).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2021, č. 17

Ekonomika meziročně rostla o 8,2 procenta (s. 9); Lidé v rukou aut - téma čísla o autonomní mobilitě (s. 12-19); Ceny úvěrů od února rostou: zhoršenou pozici při získání hypotéky mají v současné době podnikatelé, ale i zaměstnanci ze sektorů, jež byly zasaženy pandemií (s. 29); Nestrašme se inflací: dokud je centrální banka nezávislá na vládě, pak máme nejvyšší možnou jistotu, že inflace se nad třemi procenty udrží jen krátce a nad pět procent se nedostane snad vůbec (s. 32-33); Les je klíč ke změně klimatu: význam lesa pro lidstvo je zřejmě daleko větší, než jsme si mysleli. Když ho spálíme v elektrárnách a teplárnách, budeme mít teplo a elektřinu, ale nebudeme mít vodu (s. 42-45).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 154 (11.8.2021)

Firmy drtí drahé suroviny, energie i doprava. Některé omezují výrobu (s. 1) a související článek na s. 4; ČEZ bojuje s cenami povolenek a zelenou politikou EU. Čistý zisk mu klesl o 90 procent (s. 2); Zdražování nabírá na tempu. Vylétly ceny pohonných hmot, margarínu i rajčat (s. 2); Čipy nám budou chybět až dva roky, říká šéf Intelu. Klíč k obratu leží na Tchaj-wanu (s. 8); Jádrem je pro klima nejlepší. Otázkou je, zda ho Česko stihne postavit před odstavením uhlí (s. 9); Koruna, poslední záchrana před inflací? Aby se zase nevzepřela - komentář (s. 12); Bankovní identita pomáhá. Ale soukromí si má hlídat každý sám (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 160 (19.8.2021)

Lákadlo pro gigafactory. Česko velkým investorům proplatí až pětinu nákladů - investiční pobídky (s. 1) a související článek Kde si otevřít továrnu? Česko je premiantem Evropy (s. 9); Automobilky v USA i Biden mají o skvělé budoucnosti elektroaut jasno. Většina Američanů jejich nadšení nesdílí - elektromobilita (s. 6-7); Saúdští těžaři chtějí na obří indický trh. Aramco jedná o vstupu do rafinerií Reliance (s. 9).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 162 (23.8.2021)

Zvyšování daní je před volbami zakázané slovo, byť to jinak nepůjde (s. 1-2) a Sliby stran, jak po volbách změni daně (s. 2) a související komentář na s. 12; Pražská burza nebyla dobře prodána. Ztrácí budoucnost, říká ekonom Pavel Makovec (s. 4-5); Vláda chystá navýšit rozpočet na české předsednictví EU (s. 6); Itálie chce nalít další miliardy do nejstarší banky světa - Monte dei Paschi di Siena (s. 9); Inflace jako příležitost pro normalizaci sazeb - názor analytika (s. 11); Jede ČNB moc pomalu, nebo naopak příliš rychle? - zvýšení základní repo sazby na 0,75 % (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 163 (24.8.2021)

Soud ztížil byznys s pronájmy bytů přes Airbnb. Hrozí u nich vyšší daně: příjmy ze služeb typu Airbnb jsou podnikání, ne peníze z nájmu. Městský soud v Praze rozhodl v dlouhodobém sporu (s. 1); Babiš couvl, na české předsednictví EU půjde o 200 milionů více (s. 2); Spoření není mrtvé. Kryptosvět nabízí solidní úroky a nemusí to být až takový hazard, jak to vypadá (s. 13); Až se podzim zeptá aneb S novým lockdownem přijdou nové dluhy - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 164 (25.8.2021)

Vánoce budou drahé. E-shopy platí víc za námořní dopravu - zdražování globální přepravy zboží (s. 1-2); Ministerstvo zlepšilo odhad růstu ekonomiky. Potáhne ho spotřeba domácností a investice - makroekonomická predikce MF (s. 2); Americký prezident Biden draze platí za krizi v Afghánistánu. Doma ztrácí důvěru (s. 6); ČEZ počítá v roce 2035 se spalováním vodíku v plynových elektrárnách (s. 9); Fed připravuje utážení měnové politiky (s. 10); Jsou peníze z Airbnb podnikáním, či příjmem z pronájmu? Rozdíl je třeba ustláni postele (s. 11); Ekonomika se z pandemie vzpamatuje rychle. Ale rozpočet? - komentář (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 167 (30.8.2021)**

Rozhazování peněz z rozpočtu chce zarazit i prezident Zeman. Hrozí vetem - státní rozpočet 2022 (s. 1-2); Dva měsíce po ničivém tornádu má smlouvu o poskytnutí dotace pouze třetina žadatelů (s. 2); Macron neuspěl. Irsko se brání vyššímu zdanění Googlu - globální daň a technologičtí obři (s. 6); ČNB ochlazuje trhy. Banky odloží do rezerv další desítky miliard. Může to zdražit firemní úvěry (s. 8); Bitcoin jako oficiální měna: nepřipravený experiment - komentář k záměru zavést bitcoin jako novou oficiální měnu v Salvadoru (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 169 (1.9.2021)**

Čím více dětí, tím levnější hypotéka. Mlhavé, reagují na sliby stran experti - volby 2021 (s. 1) a Sliby stran, jak po volbách zlepší bydlení (s. 2) a související komentář na s. 12; Za čtyři roky vzrostly učitelům platy zhruba o polovinu. Udržet jejich výši bude stát miliardy (s. 3); Otázky a odpovědi: proč úroky v Česku porostou a koruna bude ještě silnější - měnové trhy (s. 8).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 170 (2.9.2021)**

Jen kosmetické úspory. Schillerová předala vládě návrh státního rozpočtu na příští rok - státní finance (s. 3) a související komentář na s. 12; Covid rozdělil Evropany. Podobně jako ve finanční krizi je na tom v pandemii lépe sever a západ EU (s. 6); Záruční a rozvojová banka mění název i funkci. Má podpořit výstavbu infrastruktury - Národní rozvojová banka (s. 8); Evropská inflace přerazuje na vyšší stupeň - názor analytika (s. 11).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 172 (6.9.2021)**

Boom na trhu s firmami. Ceny jsou nahoře, transakcí rekordně přibývá: historicky bezprecedentní oživení zažívá trh fúzí a akvizic poté, co odeznívá vliv pandemie (s. 1); Český plán obnovy dostane definitivní zelenou. Z Bruselu mohou miliardy dorazit už v září (s. 2); Opozice plánuje omezit dotace pro velké zemědělce. Shoda s ANO je u národních parků (s. 6) a Sliby stran, jak po volbách zlepšit životní prostředí (s. 6); Mzdy rekordně rostly, s přidáváním je ale konec - komentář (s. 12).

Hrot**Sv. 2021, č. 33**

První Čech na asteroidu - téma čísla o vesmírné misi zaměřující se na těžbu nerostných surovin na asteroidech (s. 6-9); Dočkali jsme se aneb rozpaky z oživení: česká ekonomika už se rozjela, ale proč u nás o tolik pomaleji než v jiných evropských zemích? - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Otevřete! Covidová cestovní omezení jsou neefektivní, neliberální a často naprosto zbytečná - ve spolupráci s The Economist (s. 34-35); To, jehož jméno se nesmí vyslovit: klimatická zpráva zcela vynechala jedno potenciální řešení problému s oteplováním - ve spolupráci s The Economist (s. 36); O provaze v domě oběšencově: hledá se politický sebevrah, který zavede podobná úsporná opatření jako kdysi Kalousek. Bez nich míříme do vážné dluhové krize - pohled na státní finance (s. 40-42).

Hrot**Sv. 2021, č. 34**

Hlava XXI: američtí vojáci v Afghánistánu nepodlehli silnějšímu nepříteli v boji. Zradila je kultura vylhaného optimismu - téma čísla o situaci v Afghánistánu, návratu Tálibánu a finančních zdrojích místní ekonomiky (s. 6-14); Hrozí, že si stát dá vlastní gól: dvoumiliardová arbitráž o zavedení solární daně se pro stát nevyvíjí příznivě. Do toho zákonodárci odhlasovali další tvrdá omezení solárníků. Podle experta na mezinárodní spory Radka Šnábla stát hraje až příliš riskantní hru - rozhovor (s. 22-26); Zahraniční investoři chtějí od Česka desítky miliard - solární arbitráže (s. 27); Tůně za miliardy: Evropa i banky začaly pumpovat peníze do přírody. Zelené projekty ještě nikdy neměly tolik zdrojů (s. 32-33); Kávové bludiště bez východu: britský ekolog odhalil v indonéském pralese nesmiřitelný konflikt zemědělství, lidské důstojnosti a ochrany přírody - svět a káva (s. 34-35); Jak se ulít z dovolené: pandemie změnila to, jak lidé pracují. A nakonec změnil i to, jak nepracují - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Francis Fukuyama: konec americké hegemonie: Afghánistán neznačí konec americké éry. Větší překážkou globální role Ameriky je domácí polarizace - ve spolupráci s The Economist (s. 37-38).

Hrot**Sv. 2021, č. 35**

Drahota na prodej: nedostatek a vysoké ceny stavebních materiálů nutí developery obětovat část marží, některým hrozí ztráty. Do budoucna to vyžene ceny bytů ještě výš - téma čísla o aktuální situaci ve výstavbě bytů a o cenách bydlení (s. 6-13); Řada je na Pekingu: americký ústup otevřel dveře do Afghánistánu Číně. Říší středu z toho plyne více rizik než výhod (s. 34-35); Bruselský čistič na Babiše: Evropská unie má vlastního žalobce. Boj s podvodníky a rozkrádáním unijních fondů může začít - Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Volání klanu: snaha importovat demokracii do Afghánistánu neměla šanci na úspěch - esej (s. 42-44).

Hrot**Sv. 2021, č. 36**

Nejhorší v Evropě: nevymyslíme jedno zásadní opatření, které náš problém vyřeší. Musíme škrtat rozumně, říká šéfka Národní rozpočtové rady Eva Zamrazilová - téma čísla (s. 6-13); Dotace pro klimatické lesníky: stát i Evropa připravují dotace pro vlastníky lesů podle velikosti pozemku. Jde o období zemědělské dotace na plochu se zatím nejasnými podmínkami (s. 23); V baště antibabišovství - volby 2021 (s. 24-25); Hrozba přichází zleva: klasičtí liberálové v sobě musejí znovu objevit bojovnost a zatočit s neliberální kulturou zastrašování a ostrakizování - ve spolupráci s The Economist (s. 38-40); Může zaměstnavatel požadovat po zaměstnancích očkování? (s. 41).

Účetnictví**Sv. 2021, č. 8**

Úvod do přeměn kapitálových korporací (s. 2-6); Vnitropodnikové směrnice v roce 2021 (s. 7-12); Analytické účty v účtovém rozvrhu aneb Analytiky pro správné sestavení výkazů - pokračování (s. 13-17); Daňově zvýhodněné příspěvky zaměstnavatele na stravování zaměstnanců (s. 22-28); Uplatnění daně z přidané hodnoty u nájmu nemovité věci (s. 29-37); Výzva k poskytnutí informací třetí osobou (s. 38-41); Nová úprava evidence skutečných majitelů: nové povinnosti i sankce za jejich nesplnění - 3. část (s. 42-45); Z daňové judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky: k dobrodiní prominutí penále (s. 46-47).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 19, (2021) č. 7-8**

Složitější témata k oblasti FKSP (s. 11-14); Zveřejňování kupní smlouvy o převod vlastnického práva uzavřené mezi obcí a fyzickou osobou v registru smluv (s. 15-18); Likvidace nestátních neziskových organizací (s. 19-27); Zvláštnosti účtování SVJ - 3. část: účtování aktivace nákladů v SVJ (s. 30-32); Účtování o transferech aneb prověřte si své znalosti - 2. část (s. 33-35); Legislativní novinky s komentářem: novinky v exekčním právu od 1.7.2021 (s. 44-47).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	48
Ekonomické vědy. Ekonomie	48
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	48
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	49
Podnik a podnikání.....	50
Právo.....	50
Statistika. Demografie. Sociologie.....	51
Účetnictví	51
Veřejné finance. Rozpočet	52
Ostatní	52

Daně

29816

IBFD

Global individual tax handbook 2021

Světový průvodce zdanění fyzických osob 2021

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2021, 1172 stran : tabulky

Přehledová publikace popisující daňové systémy 101 vybraných zemí světa se zaměřením na zdanění jednotlivců. Jednotlivé kapitoly přináší nejaktuálnější informace (aktualizované k počátku r. 2021) o zdanění příjmů fyzických osob, o příspěvcích na sociální zabezpečení, o dani dědické a darovací, o dani nemovitostní i o mezinárodních aspektech a dvojím zdanění v jednotlivých zemích. Uvádějí sazby daní, zabývají se problematikou odpočtů, zápočtu daně a stručně také správou zmiňovaných daní. Publikace obsahuje také zvláštní kapitolu o sazbách daní vybíraných srážkou z úroků z úspor v jednotlivých zemích. - 2021 edition - Přílohy. - ISBN: 978-90-8722-699-2 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29826

Joseph E. Stiglitz, Bruce C. Greenwald ; překlad Leo Hanuš

Formování učící se společnosti : nový pohled na růst, rozvoj a společenský pokrok

Praha : Academia, 2021, xiv, 652 stran : ilustrace, vzorce

Sborník přednášek na počest ekonoma K. J. Arrowa. Sborník je sestaven z oddílů: Formování učící se společnosti - základní pojmy; Analýza; Politika učící se společnosti; Komentáře a doslov. Autoři vysvětlují, v čem se produkce znalostí liší od produkce jiných statků a proč tržní ekonomika sama o sobě nedokáže zajistit jejich efektivní tvorbu ani šíření. Ve svém výkladu nových modelů "endogenního růstu" střídajícím čtivé úvahy s precizními teoretickými analýzami autoři převrací dosavadní uvažování o národní i globální ekonomické politice a mezinárodním obchodu. Ukazují, že vlády mohou k formování učící se společnosti významně přispět dobře koncipovanou obchodní a průmyslovou politikou nebo učením naopak brzdit nevhodným pojetím ochrany autorských práv. Upozorňují, že vliv státní politiky na učení a s ním i na rozvoj životních standardů společnosti je nevyhnutelný a je nutné s ním počítat. Závěry, k nimž dospívají, jsou popřením mnoha "neoliberálních" politických receptů, zpochybňují jednoznačný přínos volného obchodu a dokládají, že široce pojatá ochrana průmyslu nebo kurzové intervence mohou přinášet výhody nejen průmyslovému sektoru, ale i ekonomice jako celku. - Vydání první - Obsahuje doslov Phillipa Aghiona Nový pohled na průmyslovou politiku. - ISBN: 978-80-200-3094-8 (vázáno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

E-9632

Ministerstvo financí

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2020

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2021, 87 stran : tabulky, grafy, schéma, box

Každoroční zpráva analyzuje nejdůležitější změny v jednotlivých sektorech finančního trhu v kontextu delšího sledovaného období a naznačuje trendy pro další období. Po úvodním shrnutí následuje popis vývoje v roce 2020 v těchto částech: makroekonomická situace a vnější vztahy, umístění prostředků na finančním trhu, struktura úspor domácností, institucionální pohled na finanční trh, úvěrové instituce a ostatní poskytovatelé financování aktiv, kapitálový trh, pojišťovnictví, soukromý penzijní systém, aktivity MF a legislativa v oblasti finančního trhu. Příloha obsahuje přehled legislativy finančního trhu. - Příloha obsahuje přehled legislativy a doplňující tabulky. - ISBN: 978-80-7586-047-7 (brožováno)
Plný text dostupný z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/financni-stabilita-a-dohled/vyvoj-financniho-trhu/2020/zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2-42320>.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

29809

Milan Jeřábek a kolektiv

České pohraničí - od periferní národní pozice ke stabilnímu prvku evropské integrace

Praha : Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2021, 271 stran : ilustrace

Zhodnocení vývoje českého pohraničí od roku 1989. Studie se zabývá problémy sociální nerovnosti a soudržnosti obyvatelstva na obou stranách hranice, způsoby a kvalitou života v oblastech, vybaveností a fungováním místních správních a občanských institucí, stabilitou obyvatelstva, zaměstnaností a trhem práce, migrací, demografickým vývojem včetně regionální a národní identity, to vše v souvislosti s procesy evropeizace a globalizace. Současně zachycuje přehled projektů a programů, které jsou významné pro rozvoj pohraničí. Názvy kapitol: Výzkum českého pohraničí (geografické, sociologické a politologické přístupy); Historicko-politický a územní kontext vývoje českého pohraničí v rámci Evropy (T. Hlaváček); Teoreticko-metodické přístupy k českému pohraničí (J. Dokoupil); Situační analýza českého pohraničí; Multidisciplinárta výzkumu českého pohraničí; Aplikační rovina - přístup decizní sféry (M. Jeřábek); Shrnutí a syntéza (M. Jeřábek); Perspektiva českého pohraničí a poznámky (M. Jeřábek). - České resumé. - ISBN: 978-80-88018-37-7 (brožováno)

29810

Hana Moravcová

Hospodářská politika jako zdroj ekonomických pobídek pro kreativní průmysl v historii Československa

Praha : Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2021, 94 stran : ilustrace

Studie se věnuje tématu státních pobídek, které měly stimulovat uměleckou produkci v Československu v letech 1918 až 1945. Zodpovídá na otázku, jak a proč československý stát, druhá republika a protektorátní orgány podporovaly kreativní odvětví a analyzuje, jak tato odvětví usilovala o státní podporu a dobývala tzv. rentu. S jakými výsledky a proč stát zasahoval do ekonomických odvětví kreativní produkce? Práce zkoumá zájmové skupiny autorů literárních, hudebních a jiných děl, nakladatelů, hudebníků a filmových producentů. Na příkladu procesu přijímání autorského zákona v roce 1926 je ukázáno, jak se text zákona měnil ve prospěch autorů. Propojení státního aparátu a zájmových skupin bylo nezastírané, intenzivní a prezentované jako velmi přínosné. Poskytované subvence měly podporovat kultivaci diváka a povznesení národního cítění. - ISBN: 978-80-83018-38-4 (brožováno)

29828

Václav Klaus

Transformace v ČR : cesta ke svobodě a prosperitě

Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2021, 95 stran : ilustrace, tabulky

Publikace je sestavena z textů autorových kurzů na VŠE v Praze. Výklad začíná pohledem do období před 17. listopadem 1989, připomínkou centrálně plánované ekonomiky a reformních pokusů o její změnu. Pokračuje výčtem ideových i věcných předpokladů transformace 90. let, popisem vlastní transformace i následných procesů v navazujícím post-transformačním období až do roku 2020. - Vydání první - ISBN: 978-80-245-2418-4 (vázáno)

29827

Eva Zamrazilová a kolektiv

Základní proměny české ekonomiky v uplynulém čtvrtstoletí

Praha : Oeconomica, 2021, 99 stran : ilustrace

Ucelený výklad českého makroekonomického vývoje v průběhu čtvrtstoletí (od roku 1993) v částech: souhrnné trendy české politiky, vnější vztahy, měnová politika, fiskální politika, trh práce a sociální politika. Otázky makroekonomické rovnováhy, akcent na nerovnovážné tendence a jejich dopady na národní hospodářství jsou hlavním prvkem sjednocujícího pohledu. Důraz je kladen i na vysvětlení základních charakteristik ekonomiky v souvislosti s podstatnými kroky v domácí hospodářské politice. Dalším záměrem práce je propojit příčiny a důsledky, které ke změnám v jednotlivých oblastech ekonomiky vedly, a poskytnout vodítko k úvahám, kudy se může česká ekonomika ubírat dál. - Vydání první - Na obálce nad názvem: Národohospodářská fakulta. - ISBN: 978-80-245-2411-5 (brožováno)

Podnik a podnikání

29832

Mike Isaac ; překlad Eva Nevrlá

Válka o Uber : příběh zběsilé ctižádosti

V Brně : Jan Melvil Publishing, 2021, 383 stran

Podnikatelský thriller o startupu společnosti Uber. Autor představuje její dramatický vzestup a pád na pozadí éry zvratů a otřesů Silicon Valley. Uber získal miliardy rizikového kapitálu a pod vedením ambiciózního zakladatele sliboval revoluci ve způsobu dopravy osob i zboží. Téměř okamžitě se stal unicornem, společností s miliardovou tržní hodnotou. Zdálo se, že se zařadí po bok dalších technologických gigantů, jako je Amazon, Apple nebo Google. Následný vývoj událostí se však do korporátní historie zapsal jako varovný příběh o záludnostech startupové kultury. Autor líčí tvrdé střety s taxikářskými odbory i řidiči, toxickou firemní kulturu i bezohledné metody na hranici zákona, které Uber ve snaze o svou dominanci používal. A konečně ukazuje i to, jak rizikovní investoři v obavách o investice uplatnili svou moc a převzali nad startupem kontrolu. Zakladatel společnosti Kalanick byl vytlačen ze své pozice během puče vedeného radou jeho vlastní společnosti. Uber se sice katapultoval na špici technologického světa, ale současně se stal symbolem všech negativních aspektů Silicon Valley. Publikace vychází z rozhovorů se současnými i bývalými zaměstnanci společnosti a z mnoha dříve nepublikovaných dokumentů. Je napínavým příběhem o ambicích, podvodech, neskutečném bohatství i podlém chování, který odhaluje, jak technologické a finanční inovace vyústily v jedno z nejhorších období v amerických korporátních dějinách. - Vydání první - ISBN: 978-80-7555-126-9 (vázáno)

Právo

29829

Pavel Kotlán

Ekonomická kriminalita očima policejního orgánu

Praha : Leges, 2021, 143 stran : tabulky

Aktuální problémy ekonomické kriminality, a to především z pohledu policejního orgánu, který tuto trestnou činnost objasňuje. V úvodu je definován pojem ekonomická kriminalita a popsána činnost policejního orgánu. Postupně jsou popsána tato témata: typologie pachatelů ekonomické kriminality, problematické aspekty trestní odpovědnosti právnických osob, "tunelování" obchodních společností, zvláštnosti daňové kriminality, úvěrové podvody nebo zajišťování majetku v trestním řízení. V další části se publikace zabývá především otázkami procesními (trestní řízení, řízení civilní, insolvenční a daňové). - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-488-6 (brožováno)

28329II

Tomáš Fecák

Mezinárodní dohody o ochraně investic a právo Evropské unie II

Praha : Wolters Kluwer, 2021, xvi, 267 stran

Vývoj problematiky vztahu mezinárodních dohod o ochraně investic a práva EU od poloviny roku 2015 do roku 2020 a důležité vývojové milníky v uvedených letech. Práce navazuje na stejnojmennou dříve vydanou publikaci (zachycuje právní stav této problematiky do roku 2015) a obsahuje tato témata: otázka vnější pravomoci EU a členských států v oblasti zahraničních investic; rozbor posudku 2/15, který vyjasnil rozsah vnějších pravomocí EU po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost; obsahová stránky nových unijních dohod (jednání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství, tzv. TTIP, mezi EU a USA); zhodnocení reformního přístupu EU k úpravě ochrany zahraničních investic; problém několika investičních arbitráží vedených v poslední době zahraničními investory proti státům střední a východní Evropy (včetně ČR a Slovenska); kompatibilita dohod o ochraně investic s právem EU, rozhodnutí a jejich praktické důsledky. - Vydání první - Přehled souvisejících právních předpisů. - ISBN: 978-80-7676-111-7 (brožováno)

Statistika. Demografie. Sociologie

29817

Mauro F. Guillén

2030 : how today's biggest trends will collide and reshape the future of everything**2030 : jak se střetnou největší trendy dneška a přetvoří budoucnost všeho**

Cheltenham : Flint, 2020, 278 stran : obrázky

Svět se drasticky mění před našimi očima — budeme připraveni na to, co přijde dál? Kniha je analýzou globálních trendů jednoho z předních světových odborníků, včetně rozboru toho, jak COVID-19 každou z těchto změn zesílí a urychlí. Dřívější svět se svými pravidly skončil. Do roku 2030 se ujme nová realita a než se nadějeme: bude více prarodičů než vnoučat, střední třída v Asii a subsaharské Africe převáží USA a Evropu dohromady, globální ekonomika bude poprvé v moderní historii poháněna nezápadním spotřebitelem, globální bohatství bude vlastnit více žen než mužů, bude více robotů než dělníků, bude více počítačů než lidských mozků, bude více měn než zemí. Všechny tyto trendy, které v současné době probíhají, se budou sbližovat v roce 2030 a změní vše, co víme o kultuře, ekonomice a světě. Podle Guillena je jediným způsobem, jak skutečně porozumět probíhajícím globálním transformacím a jejich dopadům, "myslet laterálně". To znamená pomocí "periferního vidění" nebo kreativního přístupu k problémům z neortodoxních hledisek. Spíše než se soustředit na jediný trend - například změnu klimatu nebo vzestup neliberálních režimů - nás Guillen vybízí, abychom zvážili dynamickou interakci mezi řadou sil. Kniha je pozoruhodným průvodcem nadcházejícími změnami i cvičením v moci "laterálního myšlení", čímž přináší revoluci ve způsobu, jakým uvažujeme o kataklyzmatických změnách a jejich důsledcích. - ISBN: 978-0-7509-9607-5 (vázáno)

Účetnictví

29818

IFRS

Deferred Tax related to assets and liabilities arising from a single transaction : amendments to IAS 12**Odložená daň související s aktivy a závazky vyplývajícími z jediné transakce : úpravy standardu IAS 12**

London : International Accounting Standards Board, May 2021, 19 stran

Dne 7. května 2021 vydala Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) úpravy standardu IAS 12 Daně ze zisku nazvané Odložená daň související s aktivy a závazky vyplývajícími z jediné transakce, které objasňují, jak mají účetní jednotky účtovat o odložené dani u transakcí, jako jsou leasingy nebo závazky související s demontáží a odstraněním aktiva. Úpravy jsou účinné pro účetní období začínající 1. ledna 2023 nebo po tomto datu. Dřívější přijetí je povoleno. - ISBN: 978-1-914113-20-8 (brožováno)

29822

Miroslava Vlčková, Jindřiška Kouřilová, Jarmila Rybová, Hana Hlaváčková

Účetnictví v obchodní činnosti

Praha : Wolters Kluwer, 2021, xi, 195 stran : ilustrace

Účetní znalosti potřebné pro činnost obchodní firmy. Výklad se v úvodu zabývá daňovou evidencí. V dalších kapitolách začíná tématem platebních vztahů, a to včetně zahrnutí problematiky pohledávek. Následují záležitosti kolem pohybu zboží a jeho účetního vyjádření, včetně obchodní marže, oceňování, evidence apod. Podpora prodeje (reklama a obdobné aktivity) a obchodní rizika včetně škod, ztrát a reklamací jsou obsahem další částí. Finanční efekt, snížení rizik a činnost managementu se promítá do procesu kalkulací. V posledních kapitolách jsou popsány realizace, prodej, činnost obchodního zastoupení v účetnictví a účetní operace související s uzavřením účetního období. Závěr se věnuje tématu informačních systémů v obchodě. - ISBN: 978-80-7676-069-1 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

29823

Michal Svoboda, Radka Vladyková, David Bauer, Miloslav Kvapil, Miroslav Matej

Finanční řízení obcí

Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2021, 99 stran : ilustrace

Cílem publikace je podat ucelený přehled právního a ekonomického rámce zodpovědné správy veřejných financí a poukázat na celkovou provázanost jejích dílčích aspektů. Těmi jsou správa veřejných financí a zdrojů, strategické plánování, právní povinnosti, základní finanční dokumenty a systém účetních a finančních záznamů a průkazných dokladů. Názvy kapitol: Finanční plánování obcí procesně a legislativně; Finanční plánování obcí s oporou v čísla; Rizika a odpovědnosti zastupitelů obcí v ekonomické oblasti; Systematické ošetření ekonomických rizik veřejnoprávních korporací. - Seznam souvisejících závazných právních předpisů. - ISBN: 978-80-88375-08-1 (brožováno)

Ostatní

29830

Jakub Šváb

Jak psát, aby se to dalo číst : příručka přístupného psaní

Praha : Leges, 2021, 131 stran : ilustrace

Zásady a pravidla přístupného psaní, které poskytují účinný návod, jak psát rychle a srozumitelně např. administrativní texty a zprávy, diplomovou práci, úřední sdělení, smlouvu nebo obecní vyhlášku. Tato pravidla zaručí, že text bude čtivý, dobře čitelný a rychle napsaný. Příklady postupu, jak text upravit. - Vydání první - V příloze jsou uveřejněna typografická pravidla - pravidla pro design textu, která sestavila Kristina Fišerová. - ISBN: 978-80-7502-502-9 (brožováno)

29831

Václav Klaus

Podtrženo : výpisky z četby 1970-2020

Praha : Echo Media, 2021, 223 stran

Privátní Klausovy výpisky z četby většinou ekonomické literatury z let 1970–2020 komentované s nadhledem časového odstupu. Klaus se nevyjadřuje jen k ekonomickým tématům. V jeho poznámkách jsou i komentáře k politickým a společenskovedním otázkám. Zajímá se o řadu osobností od Marxe přes Misese a Samuelsona až po současníky a o osobnosti z různých profesí, jako jsou ekonomové, umělci (Böll, Lennon, Orwell, Solženicyn), politici (Gorbačov, Reagan, Thatcherová, Trump), ale i např. papež nebo ekologická aktivistka Greta Thunbergová. Mezi nejčastěji citované autory patří J. Kornai, M. Friedman, T. Ježek, J. O'Sullivan, D. Tříška aj. - 1. vydání - ISBN: 978-80-907406-3-1 (vázáno)

29824

Luděk Michálek, Ladislav Pokorný, Jozef Stieranka, Michal Marko, Adrián Vaško

Zpravodajské služby a zpravodajská činnost

Praha : Wolters Kluwer, 2021, xxv, 412 stran

Kolektivní monografie autorů komplexně pojednává o institucionálních a činnostních aspektech zpravodajství. Autoři v jednotlivých kapitolách podrobně rozebírají postavení, funkce a právní úpravu, roli a činnosti zpravodajských služeb a zpravodajské činnosti zejména v Česku a na Slovensku. Zároveň na problematiku právní úpravy postavení a činnosti zpravodajských služeb nahlíží i z mezinárodního a srovnávacího pohledu. V publikaci lze nalézt také základní teoretický rozbor zpravodajské činnosti, její historické ukotvení a konkrétní popis jednotlivých zpravodajských oborů, včetně oblasti kriminálního zpravodajství (zpravodajský cyklus, úvod do kryptologie, kontrazpravodajství, průmyslová špionáž, zpravodajská analýza, kriminální zpravodajství). - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-725-9 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfc.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfc.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfc.cz/oknihovne.php>